

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.210/2021/97. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. év január hó 4., január hó 6. napjain tartott nyilvános ülés alapján, a 2022. év január hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt9 és 36 társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2020. év szeptember hó 21. napján kihirdetett 22.B.752/2015/895. számú ítéletét megváltoztatja,

Terhelt22 XXII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 500 (ötszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 500.000 (ötszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt25 XXV. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt26 XXVI. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt27 XXVII. r. vádlott szabadságvesztése próbaidejét 2 (kettő) évre, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 100.000 (egyszázezer) forintra enyhíti;

Terhelt33 XXXIII. r. vádlott pénzbüntetésének napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 750.000 (hétszázötvenezer) forintra súlyosítja;

Terhelt34 XXXIV. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 500 (ötszáz) napra, az egy napi tétel összegét 4.000 (négyezer) forintra, a pénzbüntetés összegét 2.000.000 (kettőmillió) forintra súlyosítja;

Terhelt56 LVI. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt59 LIX. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja.

Terhelt59 LIX. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés megfizetésére az ítéltábla 3 (három) hónap részletfizetést engedélyez akként, hogy az első havi 100.000 (egyszázezer) forint összegű részlet 2022. március 30. napjáig, a soron következő két havi részlet az ezt követő hónapok 30. napjáig esedékesek.

Terhelt60 LX. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt61 LXI. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja.

Terhelt61 LXI. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés megfizetésére az ítéltábla 3 (három) hónap részletfizetést engedélyez akként, hogy az első 100.000 (egyszázezer) forint összegű részlet 2022. március 30. napjáig, a soron következő két havi részlet az ezt követő hónapok 30. napjáig esedékesek.

Terhelt73 LXXIII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

terhelt77 LXXVII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt78 LXXVIII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt79 LXXIX. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

terhelt80 LXXX. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés teljes összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja, a részletfizetés engedélyezésére vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyásával;

Terhelt91 XCI. r. vádlott büntetését – a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 6 (hat) hónapra súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt96 XCVI. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 400 (négy száz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 400.000 (négy százezer) forintra súlyosítja;

Terhelt97 XCVII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 210 (kettőszáztíz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 210.000 (kettőszáztízezer) forintra súlyosítja;

Terhelt98 XCVIII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 500 (ötszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 1.000.000 (egymillió) forintra súlyosítja;

Terhelt100 C. r. vádlott büntetését – a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 6 (hat) hónap szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt101 CI. r. vádlott büntetését – a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 8 (nyolc) hónap szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt103 CIII. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, az egy napi tétel összegét 1.000 (egyezer) forintra mérsékli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt105 CV. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 300.000 (háromszázezer) forintra súlyosítja;

Terhelt109 CIX. r. vádlott büntetését – a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 6 (hat) hónap szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt110 CX. r. vádlott szabadságvesztés büntetését – a próbaidő és a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával – 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra súlyosítja;

Terhelt111 CXI. r. vádlott büntetését 6 (hat) hónap szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti azzal, hogy a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 (egyezer) forintra, a pénzbüntetés összegét 230.000 (kettőszázharmincezer) forintra mérsékli.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt112 CXII. r. vádlott szabadságvesztését – a próbaidő és a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával – 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra súlyosítja;

Terhelt113 CXIII. r. vádlottnak a költségvetést károsító bűncselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint minősíti.

A vádlott szabadságvesztését - a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 2 (kettő) évre, a próbaidő tartamát 4 (négy) évre súlyosítja.

Terhelt116 CXVI. r. vádlott pénzbüntetése napi tételeinek számát 300 (háromszáz) napra emeli, a pénzbüntetés összegét 450.000 (négyszázötvenezer) forintra súlyosítja;

Terhelt117 CXVII. r. vádlott büntetését – a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 6 (hat) hónap szabadságvesztésre súlyosítja, melynek végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés elrendelése esetén annak végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés meg nem fizetése esetén – amennyiben a szabadságvesztés végrehajtására sor kerül -, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Terhelt118 CXVIII. r. vádlott szabadságvesztését – a próbaidő és a pénzbüntetés érintetlenül hagyásával - 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletet Terhelt22 XXII. r., Terhelt25 XXV. r., Terhelt26 XXVI. r., Terhelt27 XXVII. r., Terhelt33 XXXIII. r., Terhelt34 XXXIV. r., Terhelt56 LVI. r., Terhelt59 LIX. r., Terhelt60 LX. r., Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., Terhelt77 LXXVII. r., Terhelt78 LXXVIII. r., Terhelt79 LXXIX. r., Terhelt80 LXXX. r., Terhelt91 XCI. r., Terhelt96 XCVI. r., Terhelt97 XCVII. r., Terhelt98 XCVIII. r., Terhelt100 C. r., Terhelt101 CI. r., Terhelt103 CIII. r., Terhelt105 CV. r., Terhelt109 CIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt111 CXI. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r., Terhelt116 CXVI. r., Terhelt117 CXVII. r. és Terhelt118 CXVIII. r. vádlottak, továbbá Terhelt20 XX. r., Terhelt75 LXXV. r., Terhelt99 XCIX. r., Terhelt108 CVIII. r. és Terhelt115a CXV. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 399.340 (háromszázkilencvenkilencezer-háromszáznegyven) forint büntügyi költségből

Terhelt20 XX. r. és Terhelt26 XXVI. r. vádlott fejenként 19.450-19.450 (tizenkilencezer-négyszázötven) forintot;

Terhelt25 XXV. r., Terhelt73 LXXIII. r. és Terhelt77 LXXVII. r. vádlott fejenként 22.800-22.800 (huszonkettőezer-nyolcszáz) forintot;

Terhelt59 LIX. r. és Terhelt61 LXVI. r. vádlott fejenként 22.480-22.480 (huszonkettőezer-négyszáznyolcvan) forintot;

Terhelt78 LXXVIII. r. és Terhelt105 CV. r. vádlott fejenként 30.560-30.560 (harmincezer-ötszázhatvan) forintot;

Terhelt98 XCVIII. r. vádlott 21.600 (huszonegyezer-hatszáz) forintot, Terhelt101 CI. r. vádlott 44.960 (negyvennégyezer-kilencszázhatvan) forintot;

Terhelt96 XCVI. r. és Terhelt100 C. r. vádlott fejenként 27.300-27.300 (huszonhétézer-háromszáz) forintot köteles az államnak megfizetni.

Terhelt27 XXVII. r. és Terhelt99 XCIX. r. vádlott védelmével felmerült 64.800 (hatvannégyezer-nyolcszáz) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

[1] A Fővárosi Törvényszék a rendelkező részben megjelölt ítéletében Terhelt20 XX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] és közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amiért őt – halmazati büntetésül – 6 hónap, börtönben végrehajtandó, szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról akként, hogy megállapította, hogy a vádlott a büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra legkorábban. A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt is.

[2] Terhelt22 XXII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint – összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától.

[3] Terhelt25 XXV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint – összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától.

[4] Terhelt26 XXVI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel – napi tételenként 1.500 forint – összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától.

[5] Terhelt27 XXVII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] és közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], amiért őt – halmazati büntetésül – 6 hónap szabadságvesztésre és 100 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[6] Terhelt33 XXXIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés

a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 375.000 forint pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától.

[7] Terhelt34 XXXIV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 300 napi tétel, napi tételenként 3.000 forint, összesen 900.000 forint pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától.

[8] Terhelt56 LVI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[9]Terhelt59 LIX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[10]Terhelt60 LX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[11] Terhelt61 LXI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[12]Terhelt73 LXXIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[13] Terhelt75 LXXV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 200 óra – fizikai munkakörben letöltendő – közérdekű munkára ítélte. Rendelkezett az elsőfokú bíróság arról is, hogy a vádlott a közérdekű munkát heti pihenőnapon vagy szabadidejében díjazás nélkül köteles végezni, valamint szintén rendelkezett a törvényszék a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról arra az esetre, amennyiben a vádlott a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el.

[14] terhelt77 LXXVII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés

a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozatában engedélyezte, hogy a pénzbüntetést a vádlott 10 hónap alatt részletekben fizesse meg.

[15]Terhelt78 LXXVIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[16] Terhelt79 LXXIX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[17]terhelt80 LXXX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 100 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozatában engedélyezte, hogy a pénzbüntetést a vádlott 10 hónap alatt részletekben fizesse meg.

[18] Terhelt91 XCI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 200 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[19] Terhelt96 XCVI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 200 napi tétel, napi tételenként 1.200 forint, összesen 240.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[20] Terhelt97 XCVII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 160 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 160.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[21] Terhelt98 XCVIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 220 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 440.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[22] terhelt99 XCIX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 10 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 120.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön

fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[23]Terhelt100 C. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 220 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 330.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[24]Terhelt101 CI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] és pénzmosás büntettében [Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont], amiért őt – halmazati büntetésül - 240 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 480.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[25] Terhelt103 CIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.200 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[26] Terhelt105 CV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[27]Terhelt108 CVIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 10 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[28] Terhelt109 CIX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[29]Terhelt110 CX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 8 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[30]Terhelt111 CXI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 230 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 460.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[31]Terhelt112 CXII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 8 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[32]Terhelt113 CXIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetékének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 6 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[33]Terhelt115a CXV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], amiért őt 6 hónap szabadságvesztésre és 120 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[34] Terhelt116 CXVI. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetékének kísérletében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[35] Terhelt117 CXVII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], amiért őt 200 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 400.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[36]Terhelt118 CXVIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], valamint hamis-magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], amiért őt - halmazati büntetésül - 8 hónap szabadságvesztésre és 100 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy azt a végrehajtásának elrendelése esetén börtön fokozatban kell végrehajtani, és ez esetben a vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[37] A Fővárosi Törvényszék ítélete Terhelt12 XII. r. vádlott tekintetében a 2020. év október hó 25. napján, míg Terhelt102 CII. r. vádlott vonatkozásában a 2020. év október hó 14. napján jogerőre emelkedett.

[38] Az elsőfokú bíróság Terhelt38 XVII. r., Terhelt21 XXI. r., Terhelt49 XLIX. r. és Terhelt84 LXXXIV. r. vádlottakkal szemben – büntethetőséget megszüntető okból, a vádlottak halála miatt - indult eljárást megszüntette.

[39] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2021. év szeptember hó 7. napján kelt 4.Bf.210/2021/30. számú végzésével Terhelt9 és 36 társa tekintetében a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (1) és (2) bekezdései alapján az ügyet elkülönítette, és érdemi tanácsülésre tűzte ki. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.190/2016/45. számú átiratában nyilvános ülés kitűzését indítványozta, mert az érintett vádlottak tekintetében álláspontja szerint a felülbírálat teljeskörű a Be. 590. § (10) bekezdése értelmében, tekintettel arra, hogy az általuk elkövetett bűncselekményekben több olyan vádlott vett részt, akikre nézve teljeskörű felülbírálatot eredményező ügyészi és/vagy védelmi fellebbezés van. Az ítéltábla ezért az elkülönített vádlottak tekintetében az ügyet immár nyilvános ülésre tűzte ki.

[40] A másodfokú bíróság a 2022. év január hó 6. napján kelt 4.Bf.210/2021/95. számú végzésével Terhelt9 IX. r. vádlott vonatkozásában a Fővárosi Törvényszék 22.B.752/2015/895. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és vele szemben a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult eljárást a vádlott halála miatt megszüntette.

[41] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a Fővárosi Ítéltáblához a 2021. év július hó 8. napján érkezett BF.190/2016/28. számú átiratában – a jelen ítélettel elbírált vádlottak tekintetében – az alábbi indítványt terjesztette elő:

[42] Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság Terhelt22 XXII. r., Terhelt25 XXV. r., Terhelt26 XXVI. r., Terhelt27 XXVII. r., Terhelt46 XXXIII. r., Terhelt34 XXXIV. r., Terhelt56 LVI. r., Terhelt59 LIX. r., Terhelt60 LX. r., Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., Terhelt75 LXXV. r., Terhelt77 LXXVII. r., Terhelt79 LXIX. r., Terhelt80 LXXX. r., Terhelt91 XCI. r., Terhelt96 XCVI. r., Terhelt97 XCVII. r., Terhelt98 XCVIII. r., Terhelt99 XCIX. r., Terhelt100 C. r., Terhelt101 CI. r., Terhelt103 CIII. r., Terhelt105 CV. r., Terhelt108 CVIII. r., Terhelt109 CIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt111 CXI. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r., Terhelt115 CXV. r., Terhelt116 CXVI. r., Terhelt117 CXVII. r. és Terhelt118 CXVIII. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést súlyosítsa. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt99 XCIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r. és Terhelt115 CXV. r. vádlottakat érintően a súlyosító körülmények kiegészítésre szorulnak, így valamennyiük esetében további súlyosító körülményként kell értékelni a hosszabb időn át – mintegy 3 éven keresztül – történő elkövetést, valamint azt, hogy Terhelt113 CXIII. r. vádlott a bűncselekmények elkövetéséhez két kiskorú gyermekének adatait is felhasználta, míg Terhelt112 CXII. r. vádlott vonatkozásában szintén súlyosító körülmény, hogy a lányát – Terhelt109 CIX. r. vádlottat – is bevonta a bűncselekmény elkövetésébe. Aláhúzta, hogy az időmúlás enyhítő jelentőségét

csökkenti a hosszú időn át tartó elkövetés, az okozott vagyoni hátrány részbeni megtérülése vonatkozásában pedig azt emelte ki, hogy az okozott vagyoni hátrány mértékéhez képest meglehetősen csekély mértékű a megtérítés. Az ügyész álláspontja szerint a törvényszék a büntetés kiszabása során a súlyosító körülmények mellett eltúlzott jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek. Kiemelte, hogy a vádlottakkal szemben kiszabott próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés és a pénzbüntetésre ítélt vádlottak esetében a napi tételek számának a törvényi minimumhoz közelítő meghatározása sem a speciális, sem a generális prevenciók célok elérésére nem alkalmas. Átirata szerint a Fővárosi Törvényszék az ítéletének indokolásában nem fejtette ki, hogy mely körülmények alapján határozott úgy, hogy a büntetés célja a vádlottakkal szemben a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével is elérhető, mivel az ügyben nincs is olyan körülmény, amely alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan e következtetésre juthatott volna. Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság terhelte99 XCIX. r., Terhelte110 CX. r., Terhelte112 CXII. r., Terhelte113 CXIII. r. és Terhelte115 CXV. r. vádlottakkal szemben szabjon ki végrehajtandó szabadságvesztést és tiltsa el a vádlottakat a közügyek gyakorlásától.

[43] Az ügyészi indítványtól eltérően az elsőfokú bíróság által próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása helyett az enyhítő szakasz alkalmazásával pénzbüntetésre ítélt Terhelte91 XCVI. r., Terhelte98 XCVIII. r., Terhelte100 C. r., Terhelte101 CI. r., Terhelte111 CXI. r. és Terhelte117 CXVII. r. vádlottak tekintetében arra mutatott rá, hogy a törvényszék – az általuk elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára történő utaláson túl – nem tártta fel vonatkozásukban a súlyosító körülményeket. E körben nyomatékos súlyosító körülményként indítványozta értékelni, hogy a fent megjelölt vádlottak valamennyien hosszabb idő keresztül, mintegy 2 éven át működtek közre névleges igénylőként a bűncselekmények elkövetésében. Terhelte91 XCI. r. vádlott tekintetében az is súlyosító körülmény, hogy a vádlott két gyermekét is bevonta a bűncselekmények elkövetésébe azért, hogy minél több támogatási pénzt tudjanak megszerezni. Végezetül szintén súlyosító körülmény a szóban forgó terhelnél, hogy Terhelte91t a helység9 járásbíróság a 2017. év március hó 30. napján jogerős ítéletében – a jelen büntetőeljárás hatálya alatt, a 2014. év július hó 14. napján elkövetett – önbíráskodás büntetnének kísérlete miatt próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság Terhelte91 XCI. r., Terhelte98 XCVIII. r., Terhelte100 C. r., Terhelte101 CI. r., Terhelte111 CXI. r. és Terhelte117 CXVII. r. vádlottakkal szemben próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést és pénzbüntetést szabjon ki.

[44] A végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására irányuló ügyészi indítványtól eltérően - az enyhítő szakasz alkalmazásával - az elsőfokú bíróság által pénzbüntetésre ítélt Terhelte22 XXII. r., Terhelte25 XXV. r., Terhelte26 XXVI. r., Terhelte33 XXXIII. r., Terhelte34 XXXIV. r., Terhelte56 LVI. r., Terhelte59 LIX. r., Terhelte60 LX. r., Terhelte61 LXI. r., Terhelte73 LXXIII. r., Terhelte75 LXXV. r., Terhelte77 LXXVII. r., Terhelte78 LXXVIII. r., Terhelte79 LXXIX. r., Terhelte80 LXXX. r., Terhelte96 XCVI. r., Terhelte97 XCVII. r., Terhelte103 CIII. r., Terhelte105 CV. r. Terhelte109 CIX. r. és Terhelte116 CXVI. r. vádlottak, valamint a közérdekű munkára ítélet Terhelte75 LXXV. r. vádlott tekintetében az ügyészség azt emelte ki, hogy míg az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeket lényegében teljeskörűen, addig a súlyosító körülményeket több vádlottat illetően hiányosan tártta fel. Így Terhelte34 XXXIV. r. vádlottat érintően nem értékelte súlyosító körülményként azt a tényt, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt a vele szemben adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt jogerősen kiszabott szabadságvesztés próbaidejének hatálya alatt követte el. Hangsúlyozta, hogy a vádlottak a terhükre rótt költségvetési csalást kísérleti szakig

juttatták, azonban az eredmény – a költségvetést ért vagyoni hátrány – rajtuk kívül álló okból, a bűncselekmény lelepleződése folytán maradt el, mindössze néhány nappal a támogatások kifizetési határidejét megelőzően. Kiemelte azt is, hogy a vádlottak közreműködése a bűncselekményben valamennyi esetben befejeződött azzal, hogy az általuk alakított gazdasági társaságok cégadatait, illetve magánszemélyek névleges igénylése esetén a személyes adataikat, a bankszámla kivonataikat átadták a fő szervezőknek, illetve a regisztrációs lapok kitöltésével és az ügyfélkapu-adatok átadásával a maguk részéről mindent megtettek a bűncselekmény befejezettsége érdekében. A kísérlet ténye ezért jóval kisebb nyomatékkel vehető figyelembe, mint amilyen súllyal azt a törvényszék kezelte. A fellebbviteli főügyészség átiratában felhívta a Kúria 56.BKv.számú határozatában kifejtetteket, amely szerint a büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Ehhez képest – az ügyési indítványban foglaltak szerint – a törvényszék az ítéletében az enyhítő és súlyosító körülmények általános jellegű felsorolásán túl nem adta indokát annak, hogy a fenti vádlottak vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott pénzbüntetést és közérdekű munkát miért látta alkalmasnak a büntetési célok eléréséhez. Terhelt³⁴ XXXIV. r. vádlott tekintetében kiemelte, hogy a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés nem szolgálja a speciális prevenciós büntetési célokat, mert abból, hogy a vádlottat többlet hátránnyal való fenyegetettség sem tartotta vissza az újabb bűncselekmény elkövetésétől, a személyében rejlő nagyobb társadalomra veszélyességre kell következtetést vonni. Mindezek alapján a korábban felsorolt vádlottakkal szemben a kiszabott büntetések súlyosítására tett indítványt a fellebbviteli főügyészség.

[45] Terhelt¹¹⁸ CXVIII. r. vádlottat érintően a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség – más vádlottakhoz hasonlóan – elsősorban annak az álláspontjának adott hangot, hogy a törvényszék e terhelt tekintetében kétségtelenül megállapítható enyhítő körülményeket kizárólag általánosító jelleggel sorolta fel, míg a súlyosító körülményeket egyáltalán nem tárta fel. Az enyhítő körülmények között indítványozta értékelni a jelentős időmúlást, mert a vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőügyeket egyesítették, amely körülmény jelentősen hozzájárult a büntetőeljárás elhúzódásához, és amely körülmény a vádlott terhére nem értékelhető. Ugyanakkor súlyosító körülményként indítványozta értékelni, hogy a vád tárgyát képező – törvényi egységbe foglalt – három cselekmény elkövetési ideje közel egy évet ölelt fel. Az ügyési álláspont szerint a vádlottal szemben – az enyhítő szakasz alkalmazásával – kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés és pénzbüntetés nem alkalmas a törvényben meghatározott célok eléréséhez, ezért a kiszabott büntetés súlyosítását indítványozta a fellebbviteli főügyészség.

[46] Terhelt²⁰ XX. r. vádlott védője kizárólag a vádlottat terhelő bűnügyi költség ellen fellebbezett, amelyet írásban azzal is indokolt, hogy a vádlott a jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt a vele szemben megállapított 1.138.205 forintos bűnügyi költséget nem képes kifizetni, mert a 2012. évben elszenvedett csigolyatörése óta nem dolgozik, havonta mindössze 22.800 forint szociális juttatásban részesül, amely összeg a vádlott megélhetésére sem elegendő. A védő kifejtette, hogy a törvényszék több mint 10 tárgyalási határnapot tartott az ügyben, annak ellenére, hogy a XX. r. vádlottira vonatkozó bizonyítási eljárás nem igényelt volna ennyit, melynek következtében ilyen tetemes összegű bűnügyi költség sem merült volna fel. Mindezek alapján a védő a vádlottat terhelő bűnügyi költség elengedését vagy mérséklését indítványozta.

[47] Terhelt22 XXII. r. vádlott és védője az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vették. Az ügyészségnek a súlyosítást célzó fellebbezésére előterjesztett észrevételükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását szorgalmazták. A védő kiemelte, hogy a törvényszék megalapozott ítéletet hozott, megfelelően értékelte, hogy a vádlott cselekménye kísérleti szakban maradt, továbbá azt is, hogy Terhelt22 jelenleg is egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Álláspontja szerint a költségvetési csaláshoz nyújtott vádlotti segítség – az űrlap kitöltése és aláírása, továbbá annak felhasználásra történő átadása – nem olyan súlyú magatartás, amely szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolná. Mindezek alapján a védő az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[48] Terhelt27 XXVII. r. vádlott védője a büntetés enyhítéséért bejelentett fellebbezését írásban is megindokolta. Ennek lényege szerint a terhelt egy másik vádlott felkérésére vállalta el az cég6 névleges képviselőt, önálló döntést nem hozott, alkalmazottként dolgozott. Kimondottan e másik vádlott utasítására állított ki számlákat és végzett banki műveleteket. A védő kiemelte, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint Terhelt27 XXVII. r. vádlott valójában nem látta el a cég képviselőt és ténylegesen nem rendelkezett a gazdasági társaság felett, hanem ahogy azt a másik vádlottól lefoglalt számítógépen tárolt adatok bizonyítják, ez a másik terhelt volt a cég tényleges tulajdonosa. A fentiek alátámasztására a védő csatolta 5 darab elektronikus levél másolatát, amely álláspontja szerint azt bizonyítja, hogy a másik vádlott volt az, aki a céget ténylegesen vezette és a XXVII. r. vádlottnak az utasításokat adta. A fentiek tükrében a védő az enyhítést célzó fellebbezését fenntartotta.

[49] Terhelt33 XXXIII. r. vádlott és védője az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vették. A védő a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre írásbeli észrevételt tett. Ebben kifejtette, hogy a vádlott felesége időközben súlyos betegségben elhunyt, a terhelt egyedül neveli két kiskorú gyermeküket. Rámutatott, hogy a vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés olyan súlyú joghátrányt jelent a számára, hogy az tökéletesen szolgálja a büntetési célokat. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását szorgalmazta.

[50] Terhelt34 XXXIV. r. vádlott és védője az elsőfokú bíróság ítéletét szintén tudomásul vették, azonban a védő a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre részletes írásbeli észrevételt terjesztett elő. Ebben annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a vádlottal szemben kiszabott 900.000 forintos pénzbüntetés és a gazdasági társaság vezető tisztségétől történő eltiltás nem tekinthető enyhe büntetésnek és az kellő visszatartó erővel bír. Részletesen számba vette az enyhítő és súlyosító körülményeket, amelyek közül kiemelte, hogy Terhelt34 korábbi bűncselekményének elkövetési ideje az 1999. év volt, de jogerős ítéletre csaknem egy évtized elteltével került sor, amely körülmény a vádlott terhére nem írható. Mindezekre tekintettel a védő a törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[51] Terhelt59 LIX. r. és Terhelt61 LXI. r. vádlottak és védőjük kizárólag a bűnügyi költség ellen jelentettek be fellebbezést, amelyet a védő írásban is megindokolt. Ebben előadta, hogy a vádlottak vagyoni és jövedelmi viszonyaik miatt nem képesek a fejenként több mint 1 millió forintos bűnügyi költséget megfizetni. A fodrászként dolgozó Terhelt59 a jelenleg is tartó világjárvány alatt munkanélkülivé vált, míg Terhelt61 ugyan egy vállalkozás alkalmazásában karbantartóként dolgozik, de a járvány következtében kevesebb lett a munkája, ennél fogva munkabérét is csökkentették. A 2021. év tavaszán a vádlottak

házasságot kötöttek, albérletben élnek, ingatlanvagyonuk és megtakarításaik nincsenek, így a közös életüket, megélhetésüket veszélyeztetné a jelentős bűnügyi költség, akár részletekben történő megfizetése is. A védő rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem részletezi egyik vádlott esetében sem a bűnügyi költség tartalmát, így – a védői álláspont szerint - az ítéletből az sem állapítható meg, hogy a bűnügyi költség mértékének a megállapítására jogszerűen került-e sor. Végezetül azzal érvelt a védő, hogy az elsőfokú bíróság több, mint tíz tárgyalási hatánapot tartott, jóllehet az LIX. r. és LXI. r. vádlottakra vonatkozó bizonyítási eljárás nem igényelt volna ennyi hatánapot, ezért a korábban megjelölt jelentős mértékű bűnügyi költség megállapítása sem volt indokolt e két terhelt tekintetében.

[52] Terhelt75 LXXV. r. vádlott védője a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre tett észrevételében azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott 200 óra fizikai munkakörben letöltendő közérdekű munka – amelyet a vádlott és védő tudomásul vettek – alkalmas a büntetési célok elérésére. Kiemelte az enyhítő körülmények nagy számát, így a tetemes időmúlást, a bűnsegédi magatartást, azt, hogy a cselekmény kísérleti szakban maradt. További jelentős joghátrányként nevesítette, hogy Terhelt75 LXXV. r. vádlott a egyeteml végzett jó eredménnyel, azonban a jelen büntetőeljárás elhúzódása miatt nem tud a végzettségnek megfelelő munkakörben elhelyezkedni. A védő az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[53] Terhelt78 LXXVIII. r. vádlott és a védője által kizárólag a bűnügyi költség ellen bejelentett fellebbezésüket a védő írásan azzal indokolta, hogy álláspontja szerint a vádlott cselekvőségéhez képest eltúlzott a vele szemben megállapított bűnügyi költség, különös tekintettel arra, hogy a büntetőjogi felelősségét már a nyomozati szakban beismerte. Élni kívánt a tárgyalásról lemondás lehetőségével, azonban ezt nem biztosították számára. Amennyiben erre lehetősége lett volna, úgy a személyéhez köthető bűnügyi költség sem lett volna ilyen magas összegű, melynek megfizetését a vádlott jövedelmi-, vagyoni viszonyai nem teszik lehetővé. Munkáltatója a járványhelyzetben csak részmunkaidőben foglalkoztatja és havonta alig több, mint 72.000 forint nettó jövedelemre tesz szert, melyről az munkáltatól munkáltatói igazolását csatolta. A büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezésre reagálva tételesen számba vette az enyhítő körülményeket, amelyek alapján arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság - a kiszabott büntetést illetően – hagyja helyben a törvényszék ítéletét.

[54] Terhelt91 XCI. r. vádlott védője az enyhítést célzó fellebbezésének írásbeli indokolásában arra mutatott rá, hogy álláspontja szerint nem helytálló az az ügyészi érvelés, amely szerint a gyermekek bevonása a bűncselekmény elkövetésébe súlyosító körülményként értékelendő, mert a Kúria BKv. 56. számú véleménye nem nevesíti súlyosító körülményként az ilyen magatartást. A védő a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést aránytalanul súlyosnak ítélte meg a terhelt vagyoni, jövedelmi viszonyaihoz képest, ezért annak enyhítésére tett indítványt.

[55] Terhelt98 XCVIII. r. és terhelt99 XCIX. r. vádlottak védője a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre írt észrevételében annak a meggyőződésének adott hangot, hogy az ügyészségnek a büntetések súlyosítására irányuló indítványa mindkét vádlott vonatkozásában alaptalan, és az már túlmutatna a büntetési célokon. A védői észrevételben foglaltak szerint mindkét vádlott esetében túlnyomó számban vannak az enyhítő körülmények, így a bűncselekményben való tevőlegességüket is figyelembevéve a velük szemben elsőfokon kiszabott büntetések minden tekintetben alkalmasak a büntetési célok elérésére.

[56] Terhelt101 CI. r. vádlott a vele szemben kiszabott büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezésének írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy anyagi helyzete, jövedelmi viszonyai olyanok, amelyek lehetetlen feladat elé állítanak őt a vele szemben kiszabott pénzbüntetés megfizetése esetén. Kifejtette, hogy idős, beteg szülei létfenntartásához hozzájárul, segéd munkásként havonta 107.060 forint jövedelemre tesz szert. A járványhelyzetre is tekintettel még a pénzbüntetés részletekben történő megfizetésére sem képes, ezért annak enyhítését kérte.

[57] Terhelt103 CIII. r. vádlott védője a fellebbezési főügyésznek a büntetés súlyosítását célzó fellebbezésére írt írásbeli észrevételében annak a jogi álláspontjának adott hangot, hogy a terhelttel szemben – az enyhítő szakasz alkalmazásával – kiszabott pénzbüntetés tetтарыos és megfelelően szolgálja a büntetési célokat. A CIII. r. vádlott védője is döntően az enyhítő körülmények nagy számára hivatkozott, így megemlítette a terhelt büntetlen előéletét, bűnsegédi magatartását, továbbá azt, hogy a bűncselekmény kísérleti szakban maradt, valamint a vádlott terhére nem értékelhető jelentős időmúlást, végezetül pedig, hogy Terhelt103 egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[58] Terhelt105 CV. r. vádlott védője a büntetés enyhítését célzó fellebbezésének indokolásában azt emelte ki, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő súlyt az enyhítő körülményeknek. A terhelt őszinte, tényfeltáró, beismerő vallomást tett, bűnösségét nem tagadta, azonban kihasználta jóhiszeműségét, mert Terhelt105 vádlottnak semmilyen tudomása nem volt arról, hogy a tőle elkért személyes adatait mire használják fel. A védő részletesen számba vette az enyhítő körülményeket, amelynek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényszék az ítéletében az enyhítő körülményeket valamennyi vádlottra egységesen alkalmazta, azokat vádlottanként külön nem állapította meg. Amennyiben az elsőfokú bíróság a vádlott javára értékelendő nagyszámú és nyomatékos enyhítő körülményt valóban egyéniesítette volna, akkor a CV. r. vádlottal szemben az enyhébb büntetés kiszabását eredményezte volna. A védő közérdekű munka kiszabására tett indítványt.

[59] Terhelt108 CVIII. r. vádlott védője az enyhítést célzó fellebbezésének indokolásában arra mutatott rá, hogy álláspontja szerint indokolatlanul szigorú büntetést szabott ki a törvényszék a vádlottal szemben, mind a szabadságvesztés tartamának, mind pedig a pénzbüntetés mértékének meghatározásakor. A vádlott büntetlen előéletét hangsúlyozta, továbbá azt, hogy az elsőfokú bíróság bár meglehetősen szűkszavúan, de minden vádlott esetében értékelte valamennyi büntetés kiszabási körülményt. Védencc vonatkozásban kiemelte, hogy Terhelt108 a cselekménnyel összefüggésben keletkezett vagyoni hátrányt teljes mértékben megtérítette. A vádlott kiskorú gyermek eltartásáról is gondoskodik, vele szemben a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés – előzetes mentesítés nélkül – olyan büntetőjogon kívüli joghátrányt jelentene, amely a foglalkozás szabad megválasztásához való alapjog és a tanúláshoz való jog sérelmét is felvetné, hiszen így a terhelt munkavállalói lehetőségei jelentősen beszűkülnének, különös tekintettel arra, hogy Terhelt108 családfenntartó. A kifejtetlekre figyelemmel a védő indítványozta, hogy a másodfokú bíróság Terhelt108 CVIII. r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés büntetés tartamát és a pénzbüntetés mértékét enyhítse, továbbá a vádlottat részesítse előzetes mentesítésben.

[60] Terhelt109 CIX. r. vádlott védője az ügyészség súlyosítást célzó fellebbezésére írt észrevételében azt emelte ki, hogy az ügyészség a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy miért indítványozza a büntetés súlyosítását. Ugyanakkor a védő rámutatott, hogy Terhelt109 esete pontosan azt mutatja be, hogy milyen következményei vannak annak, amikor az ember fiatalon és jóhiszeműen követ el olyan hibát, amely miatt több évig áll büntetőeljárás hatálya alatt és folyamatos pszichés terhelés éri őt. A védői álláspont szerint a terhelt109vel szemben alkalmazott büntetés tettarányos és egyéniesített, a vádlott számára nevelő jellegű, mindezért a védő az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[61] Terhelt110 CX. r. vádlott védője a büntetés enyhítéséért bejelentett fellebbezésének indokolásában azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés és pénzbüntetés már önmagában is eltúlzott a vádlott személyi körülményeihez és bűnösségének fokához képest. A büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezés a védői álláspont szerint megalapozatlan, inkább a kiszabott büntetés enyhítése szükséges. Végezetül a védő indítványozta azt is – függetlenül a szabadságvesztés mértékétől –, hogy a bíróság részesítse előzetes mentesítésben Terhelt110ot, ugyanazon hivatkozási alapon, mint azt korábban már rögzítette az ítéltábla Terhelt108 CVIII. r. vádlott esetében.

[62] Terhelt111 CXI. r. vádlott védője az enyhítést célzó fellebbezésében indokolatlanul szigorúnak nevezte a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetést, mert az véleménye szerint eltúlzott a cselekmények tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető és a bűncselekmény társadalomra veszélyességéhez. Minderre figyelemmel a kiszabott pénzbüntetés enyhítését szorgalmazta.

[63] Terhelt112 CXII. r. vádlott védője a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre tett észrevételében annak a jogi álláspontjának adott hangot, hogy a súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezés nem megalapozott. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt112 vonatkozásában kellő részletességgel tárta fel a büntetés kiszabási tényezőket, azokat a valóságos súlyuknak megfelelően értékelte, majd ennek eredményeként szabott ki a vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztést és pénzbüntetést. Rámutatott, hogy a világjárvány sújtotta helyzetben a vádlott egyedül neveli gyermekét, volt férje nem tud gyermektartásdíjat fizetni. A védő e vádlottat illetően is megemlítette, hogy a gyermeke bevonása a bűncselekménybe a Kúria fentebb már jelzett kollégiumi véleménye értelmében súlyosító körülményként nem értékelhető. Indítványozta, hogy az ítéltábla Terhelt112 CXII. r. vádlott büntetését hagyja helyben.

[64] Terhelt113 CXIII. r. vádlott védője az ügyészségnek a büntetés súlyosítását célzó fellebbezésére reagálva észrevételében arra mutatott rá – csakúgy, mint Terhelt112 esetében –, hogy a gyermekének bevonása a bűncselekménybe nem súlyosító körülmény. Az elsőfokú bíróság körültekintő mérlegelést követően nemében és mértékében tettarányos és megfelelően individualizált büntetést szabott ki terhelt113val szemben, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az ítéltáblától.

[65] Terhelt115 CXV. r. vádlott védője a büntetés enyhítését célzó fellebbezésének írásbeli indokolásában vitatta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontját, amely

szerint az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés nem felel meg a törvényben rögzített büntetés kiszabási céloknak. Éppen ellenkezőleg, a törvényszék által alkalmazott büntetés eltúlzottan szigorú, mert az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményekhez, a cselekmény tárgyi súlyához és nem utolsósorban az elkövető személyében rejlő minimális társadalomra veszélyességhez képest aránytalanul súlyos büntetést szabott ki a CXV. r. vádlottal szemben. A védő kiemelte, hogy a büntetlen előéletű vádlott a bűncselekményét jóhiszeműen, más személytől megtévesztetten követte el, de tettéért a felelősséget vállalta. Fellebbezéséhez csatolta a Magyar Államkincstár által kiadott igazolást, amely szerint a vádlottnak a bűncselekmény elkövetése kapcsán nincs tartozása az államkincstár felé. Az enyhítő körülmények jelentős túlsúlyára tekintettel a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamának, valamint a pénzbüntetés mértékének enyhítését indítványozta. Emellett indítványt tett arra is, hogy a másodfokú bíróság a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélt Terhelt115 CXV. r. vádlott vonatkozásában vizsgálja meg az előzetes mentesítésben részesítés lehetőségét.

[66] Terhelt117 CXVII. r. vádlott védője az ügyésznek a büntetés súlyosítását célzó fellebbezésére reagálva észrevételében arra mutatott rá, hogy más vádlottakhoz hasonlóan a hozzátartozó bevonása, mint súlyosító körülmény, alappal nem vehető figyelembe. Terhelt117t illetően az elsőfokú bíróság ítélete minden szempontból megalapozott, a kiszabott büntetés igazodik a büntetés kiszabása során értékelendő körülményekhez, ezért a védő az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[67] Terhelt118 CXVIII. r. vádlott meghatalmazott védője az ügyésznek a büntetés súlyosítását célzó fellebbezésére tett észrevételében kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete Terhelt118 terhelt vonatkozásában részben megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyirat – igazságügyi írásszakértői vélemény – tartalmával. Az ítélet a terhelt cselekményének minősítése során önmagával is ellentétes, a jogi minősítés a rendelkező részben és az indokolásban is részben eltérő. A védő az észrevételében azt hangsúlyozta ki, hogy a bíróságnak a szakértői vélemény adataival ellentétes azon megállapítása, amely szerint a releváns okiratokat Terhelt118 vádlott írta alá. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja alapján a bűncselekmények elkövetési magatartása, a valótlan tartalmú okiratok kiállítása, aláírása, ez a bűnösség megállapítása körében olyan relevanciával bír, amely a vádlott felmentését eredményezheti. A védő nehezményezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül elutasította a kiegészítő igazságügyi írásszakértői vizsgálatra vonatkozó indítványát, jöllehet ez a tényállás és Terhelt118 vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása szempontjából elengedhetetlen lett volna. A védői álláspont szerint a vádlott cselekményének jogi minősítése sem egyértelmű az elsőfokú ítélet alapján, mert míg a rendelkező részben a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetében állapította meg a törvényszék a vádlott büntetőjogi felelősségét, addig az ítélet indokolásában – a cselekmények jogi minősítése körében – már azt rögzítette, hogy Terhelt118 a fenti törvényhely (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűncselekményt követte el. A védő e körben megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság által az ítéletben feltüntetett két eltérő minősítéshez eltérő büntetési tételek tartoznak, ezért elengedhetetlen a helyes minősítés tisztázása, figyelemmel arra, hogy csak így értelmezhető helyesen a súlyosítást célzó ügyész fellebbezés. A vádlott terhére megállapított hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében kifejtette, hogy a bűncselekmény két mozzanatú. Ha nem Terhelt118 készítette, írta alá a számlát, egyéb okiratokat és nem az ügylet létrejöttének bizonyítására nem ő használta fel, nem is lehet e

bűncselekmény tettese. Amennyiben pedig a vádlott terhére e bűncselekményt nem lehet megállapítani, úgy a halmazati büntetés kiszabásra vonatkozó rendelkezések sem alkalmazhatóak, így az ügyészi fellebbezés sem lehet megalapozott. Összefoglalóan a védő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a másodfokú bíróságnak a Be. 606. § (2) bekezdésében írtak alapján lehetősége van az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatni, miután annak megalapozatlanságát a tényállás kiegészítésével, helyesbítésével kiküszöbölte. A védői álláspont szerint az ítéltábla az által helyesbített tényállásra alapítottn az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztathatja és a vádlott felmentésével a törvénnyel megfelelő határozatot hozhat.

[68] A Fővárosi Ítéltábla az ügyben nyilvános ülést tűzött ki a Be. 599. § (1) bekezdése alapján, melyet a fenti törvényhely (2) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés is indokolt. E szerint a másodfokú bíróság nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlansága esetén megállapíthatja a hiánytalan, illetve a helyes tényállást, ha az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges. Ugyanezen bekezdés b) pontja értelmében a másodfokú bíróság az ügyben a vádlottat a büntetés kiszabási körülmények tisztázása érdekében meghallgathatja. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság álláspontja szerint – a későbbiekben részletesen kifejtendőek értelmében – az imént megjelölt mindkét törvényi rendelkezés alkalmazása lehetséges, illetve szükséges volt a jelen ügyben, mert az elsőfokú bíróság ítélete egyfelől részben megalapozatlan volt, másfelől a másodfokú nyilvános ülésen több vádlott személyi körülményei tisztázódtak, amelyek érintették esetükben a büntetés kiszabási körülményeket is.

[69] A jelenleg is fennálló járványhelyzetre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 210. § (6) bekezdése alapján – figyelembevée a vádlottak, a nevükben eljáró védők és az ügyész hozzájárulását – tanácsulésen hozta meg az ítéletet. Tekintettel az Átv. 210. § (7) bekezdésében foglaltakra a másodfokú bíróság teljes indokolást tartalmazó ítéletet kézbesít az érintetteknek.

[70] A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője elsősorban arra mutatott rá a jelen ügy elkülönítéssel érintett vádlottak tekintetében, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és az alapján a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását sem az ügyészség, sem pedig a védelem nem vitatta, mindössze valóban csupán mértékes fellebbezés bejelentésére került sor. Az eredeti álláspontjához képest ugyanakkor a korábbi indítványa e tekintetben téves volt, mert e vádlottakat érintően mégsem korlátozott, hanem teljeskörű a felülbírálat terjedelme. Jogi álláspontját a Be. 590. § (10) bekezdésében foglalt rendelkezés felhívásával támasztotta alá, amelynek lényege szerint, ha ugyanazon cselekményre vonatkozóan van egy teljeskörű felülvizsgálatot eredményező fellebbezés, akkor az olyan vádlottakra is teljeskörű a felülbírálat, akikre nézve csak korlátozott terjedelmű felülbírálatot eredményező fellebbezést jelentettek be. Jelen esetben a bűncselekmény tettesei (társtettesei) úgy, mint Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., illetve Terhelt118 CXVIII. r. vádlottat érintően Terhelt6 VI. r. és Terhelt35 XXXV. r. vádlottak – a vádirati történeti tényállás és az elsőfokú bíróság nem jogerős ítéletének történeti tényállása szerint – tettesként vettek részt a bűncselekmény elkövetésében, és rájuk nézve teljeskörű felülbírálatot eredményező fellebbezéseket jelentettek be. Ezzel összefüggésben a jelen ítélettel elbírált 36 vádlott cselekvőségét illetően a fellebbviteli főügyészség képviselője kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, teljeskörben lefolytatta a

bizonyítást, amelynek alapján valamennyi vádlott vonatkozásában megalapozott tényállást állapított meg. Hangsúlyozta, hogy a tényállást sem az ügyészség, sem pedig a védelem nem vitatta, a törvényszék által megállapított tényállásból pedig okszerűen következik a vádlottak bűnössége és a bűncselekmény minősítése is valamennyi esetben törvényes.

[71] Az indokolási kötelezettség teljesítése körében ugyanakkor kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság – az ügyészi állásponttal egyezően – kezdetben szintén tévesen ítélte meg a szóban forgó vádlottak tekintetében a felülbírálat terjedelmét. E tévedésből adódóan a bizonyítékok értékelését nem végezte el olyan mélységben, mint amit a minősítést érdemben támadó ügyészi fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában megtett. Az elsőfokú bíróságnak ez a mulasztása nem akkora mértékű, amely az indokolási kötelezettség megsértésének olyan szintjét érné el, amely hatályon kívül helyezést eredményezne, mert a törvényszék a vádlottak bűnösségét alátámasztó bizonyítékok értékeléséről is számot adott. E körben rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság számba vette és értékelte a leplezett eszközök alkalmazásának eredményét, a tanúvallomásokat, az okirati bizonyítékokat és a rendelkezésre álló vádlotti vallomásokat is. Az elsőfokú bíróság megindokolta azt is, hogy a vádlottak védekezését miért nem fogadta el, összességében tehát megfelelő indokolást adott arra vonatkozóan, hogy amely bizonyítékokat elfogadott, azok miként cáfolták a vádlotti védekezéseket. Az ügyészi álláspont szerint tehát a Fővárosi Törvényszéknek a terheltek marasztalásához vezető gondolatmenete az ítéletből kiolvasható, ennél fogva az ítélet kisebb hiányosságai a törvényi rendelkezések értelmében nem eredményezhetik az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.

[72] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nyilvános ülésen eljáró képviselője az írásbeli indítványában előterjesztett súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést – két vádlott kivételével – változatlanul fenntartotta. Az eredeti indítványától eltérően Terhelt9 IX. r. vádlottat érintően az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését indítványozta a terhelt időközben bekövetkezett halála miatt. Terhelt34 XXXIV. r. vádlottra vonatkozóan immár végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását indítványozta, mert a jelen eljárásban terhére rótt bűncselekményt adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt a vele szemben jogerősen kiszabott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt követte el. Rámutatott arra is, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajthatósága már elévült, ezért annak elrendelésére nem kerülhet sor, azonban a próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel. Ilyen körülmények között a törvényben meghatározott büntetési célok nem érvényesülhetnek az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetéssel Terhelt34 XXXIV. r. vádlott esetében, ezért vele szemben kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt.

[73] Terhelt108 CVIII. r., Terhelt110 CX. r. és Terhelt115 CXV. r. vádlottak védőjének az előzetes mentesítést célzó indítványára reagálva az ügyész annak az álláspontjának adott hangot, hogy amennyiben az ítéltábla az ügyészi indítványnak megfelelően végrehajtandó szabadságvesztére ítéli a vádlottakat, úgy az előzetes mentesítés kérdése alappal fel sem merülhet. Hangsúlyozta, hogy az előzetes mentesítés törvényi előfeltétele az érdemesség, amelynek megítélése szempontjából több tényezőt kell figyelembe venni. A három vádlott a jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt három éven keresztül, kitartó szándékkal hajtotta végre, ezért nem érdemesek az előzetes mentesítésre.

[74] Mindezek alapján azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján Terhelt20 XX. r., Terhelt27 XXVII. r. és Terhelt108 CVIII. r. vádlottak vonatkozásában hagyja helyben, míg a Be. 606. § (1) bekezdésére figyelemmel az ügyészi fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben a kiszabott büntetéseket súlyosítsa.

[75] A Fővárosi Ítéltábla másodfokú nyilvános ülésén a fellebbezéssel érintett valamennyi vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezésével, illetve az ügyészi fellebbezésre reagáló írásos észrevételével egyezően nyilatkozott.

[76] A fellebbezések közül az ítéltábla az ügyész súlyosítást célzó fellebbezését Terhelt25 XXV. r., Terhelt26 XXVI. r., Terhelt33 XXXIII. r., Terhelt34 XXXIV. r., Terhelt56 LVI. r., Terhelt59 LIX. r., Terhelt60 LX. r., Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., Terhelt77 LXXVII. r., Terhelt78 LXXVIII. r., Terhelt79 LXXIX. r., Terhelt80 LXXX. r., Terhelt91 XCI. r., Terhelt96 XCVI. r., Terhelt97 XCVII. r., Terhelt98 XCVIII. r., Terhelt100 C. r., Terhelt101 CI. r., Terhelt103 CIII. r., Terhelt105 CV. r., Terhelt109 CIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt111 CXI. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r., Terhelt116 CXVI. r., Terhelt117 CXVII. r. és Terhelt118 CXVIII. r. vádlottak tekintetében alaposnak találta.

[77] Szintén alaposnak találta Terhelt27 XXVII. r. vádlott védőjének a büntetés enyhítését célzó fellebbezését.

[78] Terhelt20 XX. r. és Terhelt108 CVIII. vádlott esetében a védelem által enyhítésért bejelentett, Terhelt75 LXXV. r. és Terhelt99 XCIX. r. vádlott vonatkozásában az ügyészség által súlyosításért bejelentett, valamint Terhelt115 CXV. r. vádlott tekintetében bejelentett ellentétes irányú fellebbezéseket nem találta alaposnak a másodfokú bíróság.

[79] A fellebbezések joghatályosságának és irányainak vizsgálatát követően azok terjedelmét vette górcső alá a másodfokú bíróság. E tekintetben a Be. 590. §-ának rendelkezései irányadóak, amelyek a fellebbezés terjedelmének szabályait részletezik. A Be. 590. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság -ha e törvény kivételt nem tesz – a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálja. Az idézett törvényhely (2) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az ítélet megalapozottságát, az ítéletének a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását a bíróság arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. A (3) bekezdés az (1) és (2) bekezdésben megfogalmazott teljeskörű felülbírálat korlátozásáról rendelkezik, amikor úgy fogalmaz, ha a fellebbezést kizárólag az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálja felül. A hivatkozott Be. 583. § (3) bekezdése tételesen felsorolja azokat az eseteket, amelyek megteremtik a másodfokú bíróság számára a korlátozott felülbírálatot. Eszerint fellebbezésnek van helye kizárólag: a.) a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés neme és mértéke vagy tartama, b.) az ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezése, a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezése, vagy c.) a felmentő ítélet indokolásának 566. § (4) bekezdése, valamint a megszüntető határozat indokolásának 567. § (5) bekezdése szerinti tartalma ellen is. Jelen ügyre vetítve megállapítható, hogy korlátozott felülbírálatnak – elvileg

a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott ok alapján lenne helye, vagyis a kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés neme és mértéke vagy tartama miatt, tekintettel arra, hogy a szóban forgó vádlottak tekintetében bejelentett ellentétes irányú fellebbezések kivétel nélkül úgynevezett mértékes fellebbezések, azaz a perbeli felek kizárólag a büntetések nemét és mértékét sérelmezték, a történeti tényállást és minősítést egyikük sem támadta.

[80] A fenti törvényi kivétel alól újabb kivételt tesz – és ekként visszatér a teljeskörű felülbírálat fő szabályára – a Be. 590. § (10) bekezdése, amely kimondja, ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést, és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a (2) bekezdés szerint bírálja felül. A rendelkezés helyes értelmezéséből egyértelműen kiviláglik, hogy több vádlott ugyanazon bűncselekménye esetén a teljeskörű felülbírálat szabálya lép életbe, amennyiben több fellebbezés közül legalább egy sérelmezi az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség kérdésében elfoglalt álláspontját. Márpedig a törvényszék által rögzített történeti tényállásban érintett bűncselekményekben részt vevő más vádlottak között van ilyen személy. A fentebb idézett eljárásjogi rendelkezés értelmében ezért a jelen eljárásban elbírált vádlottak tekintetében is teljeskörű a felülbírálat. Osztotta ezért az ítéltábla a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2021. év szeptember hó 21. napján kelt BF.190/2016/45. számú átiratában már jelzett, majd a 2022. év január hó 4. napján a nyilvános ülésen elhangzott ügyészi perbeszédben foglaltakat a teljeskörű felülbírálat terjedelmét illetően. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a felülbírálat terjedelmében történt változás ugyanakkor nem érinti a korábban történt elkülönítés megalapozottságát és indokoltságát, mert azt célszerűségi, pergazdaságossági okok mellett a járványhelyzeti szabályok is szükségszerűvé tették.

[81] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a rendelkezésére álló és az általa beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is megvizsgálta, egybevetette, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. Az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott le, amelynek eredményeként lényegében valamennyi vádlott tekintetében döntően megalapozott tényállást rögzített. A jelen ügyben érintett vádlottak felmentésére mindössze eltérő tényállás megállapítása esetén kerülhetne sor, ami azonban a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében törvényben kizárt. A felhívott rendelkezés kimondja, hogy a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Annak szem előtt tartásával, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített tényállást a jelen ítélettel érintett 36 vádlott, a védőik és az ügyészség sem vitatta, megállapítható, hogy a tényállásból okszerűen következik a vádlottak bűnössége és cselekményeik minősítése is egy kivételtől eltekintve törvényes.

[82] Ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak a fentebb részletezett jogértelmezése a felülbírálat terjedelmét illetően odavezetett, hogy a bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenysége, a terjedelmét illetően nem volt mindenben teljeskörű. Az indokolási kötelezettség teljesítése, illetve megsértése a kötelezettség terjedelmének függvénye. A Kúria a BH. 2017. évi 395. szám alatt közzétett eseti döntésében rámutatott, hogy feltétlen hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének

oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. A határozatból kiemelendő, hogy az indokolás rendeltetése az, hogy egyrészt rögzíti a döntés, tehát a rendelkezés, jogkövetkeztetés ténybeli alapját, másrészt számot ad a döntéshozatali tevékenységről. Következésképpen az indokolás részét képező (történeti és személyi vonatkozású) ténymegállapítások, valamint a jogkövetkeztetések hiányossága vagy hibája anyagi jogi sérelem. Eljárásjogi sérelmet egyrészt az jelent, ha az indokolás nem, vagy nem az elégséges és szükséges mértékben tartalmazza, hogy a bíróság mit vett számba, mit mérlegelt, illetve értékelt ténymegállapítása, jogkövetkeztetése végett. Ilyenkor ugyanis a döntés ellenőrizhetetlen, tehát az ítélet felülbírálhatatlan. Az ítéltábla a kúriai határozatból legfontosabb szempontként azt tartja kiemelendőnek, hogy az indokolási kötelezettség megsértése döntően relatív fogalom, hiszen az éppen az indokolási kötelezettség terjedelmének függvénye, tehát éppen e terjedelem tükrében határozható meg a mulasztás mértéke.

[83] Az elsőfokú bíróság a jelen ítélettel elbírált vádlottak cselekményeit illetően indokolási kötelezettségét vitathatatlanul teljesítette, azonban az kiegészítésre szorul. A vádlottak magatartásának értékelése során számos bizonyítékot értékelt, így elsősorban a terheltek (ténybeli) beismerő vallomásait, amelyeket az egyéb bizonyítékok is alátámasztottak. Ezen felül kiemelendő a törvényesen alkalmazott leplezett eszköz felhasználásával nyert bizonyítékok eredményére, a tanúvallomásokra és nem utolsósorban az okirati bizonyítékokra hivatkozás, amelyek egyértelműen igazolták, hogy a vádlottak egyike sem rendelkezett a támogatás igényléséhez elengedhetetlenül szükséges földhasználati jogosultsággal. A törvényszék az ítéletének indokolásában helyesen mutatott rá arra, hogy a vádlottak kimondottan annak tudatában regisztráltak az sértett² honlapján, illetve adták át személyes adataikat más személyek regisztráció céljából, hogy tudomással bírtak arról, hogy a nevükben területalapú támogatást nyújtanak be. Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállásból okszerű következtetés vonható a vádlottaknak az elkövetéskori aktuális tudattartamára és ennek eredményeként a büntetőjogi felelősségükre még abban az esetben is, amikor az állami támogatásra irányuló igénylés minden részletével nem voltak tisztában. Helyesen érvelt a törvényszék akkor, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a vádlottaknak a szándéka – minimálisan eshetőlegesen – kiterjedt az általuk részesként végrehajtott költségvetési csalás tényállási elemeire, hiszen azzal valamennyien tisztában voltak, hogy jogszerűen földhasználathoz kapcsolódó állami támogatásban nem részesülhetnek, mert földjük, illetve földhasználati jogosultságuk nem volt. Az elsőfokú bíróság a vádlotti védekezéseknek azt a részét is elvetette, amely szerint a terheltek közül többen is oly módon akartak segítséget nyújtani rokonaiknak, ismerőseiknek, baráti körüknek, hogy azért adták át az adataikat, mert a hozzátartozók csak további igénylő személyek bevonásával tudtak nagyobb támogatáshoz jutni, mint amit az akkor hatályos jogszabályok lehetővé tettek. E tekintetben nincs különbség a korábban megjelölt és az imént felvázolt magatartás között, mert mindkettő jogtalan magatartást, illetve jogtalan magatartáshoz történő – ugyancsak jogszerűtlen – segítségnyújtást jelentett a tények teljeskörű ismeretében. Mindössze zárójelben utal a másodfokú bíróság arra az ősi jogelvre, amely szerint a jog nem tudása nem mentesít. Jelen ügyben azonban ennél többről van szó, mert a bűnsegédként elmarasztalt terheltek felelőssége abban is megragadható, hogy nem ellenőrizték, nem jártak utána, hogy a személyes adataikat ki és mire fogja felhasználni. Ezek a vádlotti védekezések értelemszerűen nem foghattak helyt és a terhelteket e tekintetben nem gondatlanság, hanem minimálisan eshetőleges szándékosság vezette, mert személyes adataik megadásakor legalább belenyugodtak abba, hogy azokat az elkövetők bűncselekmény megvalósításához is felhasználhatják.

[84] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a földalapú támogatást igénylőknek döntően két típusa volt. Egyfelől vállalkozások, cégek, másfelől magánszemélyek. Helyesen állapította meg azt is, hogy a névleges igénylőként fellépő cégek nem a fő tevékenységi körüknek megfelelő területen várták a pályázati lehetőséget, hanem olyan területen (mezőgazdaság), ahol sem az igénylések benyújtásakor, sem azt megelőzően tényleges gazdasági tevékenységet nem végeztek, mégpedig olyannyira nem, hogy az abszolút kívül esett a gazdasági profiljukon. Számos esetben azonban az is előfordult, hogy e vállalkozások mindössze csak papíron léteztek – éppen a bűncselekmény végrehajtása érdekében hozták létre őket – tényleges, valóságos gazdasági tevékenységet soha nem végeztek. E tényekből okszerűen következtetett arra a Fővárosi Törvényszék, hogy ezen körülményekből a névleges igénylők pedig minimálisan azt tudták, hogy a közreműködésük legalábbis valamilyen szabálytalan eljáráshoz kapcsolódik.

[85] A jelen ítélettel elbírált vádlottak esetében az elsőfokú bíróság valamennyi történeti tényállásban rögzítette a tudattartamukra vonatkozó azon megállapítást, amely szerint a különböző összegű támogatások kifizetésére irányuló csalárd szándék ismeretében elkövetési magatartásuk szándékos segítségnyújtás. Ezek a megállapítások tényszerűen megalapozták a vádlottak büntetőjogi felelősségét, amelyeket az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának szabályai szerint összekapcsolt az egyes terhelti magatartásokra vonatkozó konkrét bizonyítékokkal.

[86] A Fővárosi Ítéltábla a törvényszék ítéletének a jelen ügyben érintett 36 vádlottja tekintetében az immár teljeskörű felülbírálat során arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság – a korábban már kifejtettek értelmében – indokolási kötelezettségének nagyobb részt eleget tett, így nem volt olyan mértékű eljárási szabálysértés, amely indokolta volna az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését a Be. 609. § (2) bekezdése d) pontjára alapítottnak.

[87] Az elsőfokú bíróság az ítéletének a tényállásában, valamint annak jogi és ténybeli indokolásában számba vette mindazokat a bizonyítékokat, amelyek a jelen ítélettel érintett vádlottak tekintetében a bűnösség megállapításához vezettek. E körben nem kizárólag és elsősorban a leplezett eszközök által beszerezett és a törvényszéki eljárásban megalapozottan és törvényesen felhasznált bizonyítékokra alapozta a tényállását, hanem döntő jelentősége volt a jelentős számú tanú vallomásának, amelyet szintén eljárásjogilag támadhatatlanul, felolvasással tett a bizonyítási eljárás anyagává a Fővárosi Törvényszék. Az elsőfokú bíróság az ítélete 562-563. oldalain lényegét tekintve indokolását adta annak, hogy a vádlottak védekezésével szemben milyen bizonyítékokra alapította az őket marasztaló történeti tényállást és ez alapján miért állította meg büntetőjogi felelősségüket. A törvényszéknek az e körben adott indokolása kétségtelenül rövid és összefoglaló, ugyanakkor a büntetőjogban megkívánt kétséget kizáró bizonyítottság az indokolást, valamint az ítélet egészét figyelembe véve maradéktalanul megállapítható.

[88] Megjegyzendő, hogy a bűncselekményben jelentősebb szerepet vállaló vádlottak közül is voltak a büntetőjogi felelősségüket elismerők, amely azt igazolja, hogy a bűnsegédként felelősségre vont vádlottak sem véletlenül kerültek kapcsolatba a komolyabb szerepet és tevékenységet vállaló vádlottakkal, hiszen az ő kérésükre vettek részt a cselekmény megvalósításában, nem utolsósorban azért, hogy maguk is némi anyagi előnyt realizáljanak.

[89] Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolása 449. oldalának 1-3. bekezdéseiben meghatározta azokat az alapvető kérdéseket, amelyekre a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként választ kellett adnia az ügydöntő határozatában. E szerint vizsgálnia kellett valamennyi vádlott esetében annak megítélését, hogy a vádlott társakkal milyen kapcsolatban álltak, milyen célt valósított meg az együttműködésük. A második kérdés az elkövetők tudattartamára vonatkozott, különös figyelmet fordítva azon terheltekre, akiknek nevében a területalapú támogatásokat benyújtották. Zárójelben jegyzi meg az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróságnak már e kérdés felvetése is egyértelműen azt mutatja, hogy rendkívül részletesen és behatóan foglalkozott a bűnsegédi magatartást tanúsító valamennyi vádlottal is, mely szerteágazó bírói tevékenység az ítélet igen részletes és alapos indokolásában is visszaigazolódott. Jelen ügy vádlottjainak szempontjából nem bír jelentőséggel a törvényszék által megfogalmazott harmadik kérdés, amely döntően a jelentősebb tevékenységet kifejtő vádlottakra vonatkozik.

[90] A Fővárosi Törvényszék az imént ismertetett és önmaga által felállított szempontrendszer alapján vizsgálta a vádirati történeti tényállás szerint bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottak cselekvőségét. E szempontból is kiemelkedő jelentőséggel bír az elkövetésben résztvevő, azonban a nyomozó hatósággal vádalkut kötő tanú2 vallomása, akinek helyzeténél fogva ténylegesen rálátása volt a beszervezett vállalkozásokra és döntő részben magánszemélyekre is. Az elsőfokú bíróság az ítéletének 450-453. oldalain részletesen ismertette tanú2 vallomásait, amelyeknek jelentősége a jelen ügy vádlottjai szempontjából abban foglalható össze, hogy a tanú részletesen számot adott a bűncselekmény elkövetésében résztvevő személyekről, e személyek egymáshoz való viszonyáról, a bűnsegédként közreműködő magánszemélyek és vállalkozások névleges irányítóinak beszervezéséről. E bizonyíték egybevág a leplezett eszközökkel beszerzett bizonyítékokkal, valamint a számos okirati bizonyítékkal és tanúvallomással, ennél fogva kétséget kizáróan megállapítható, hogy a jelen eljárás vádlottjai egyfelől felkérés alapján és önkéntesen, másfelől anyagi előny fejében igényelték jogtalanul a föld alapú támogatást akként, hogy igénylésük jogtalanságával teljes mértékben tisztában voltak.

[91] A jelen eljárás vádlottjai tudattartamára vonatkozó ténymegállapítást szerepeltet az elsőfokú bíróság az ítéletének 464. oldalán, amikor konkrétan Terhelt22 XXII. r. vádlott tekintetében értékelte a lehallgatott telefonbeszélgetést, melyben elhangzott e vádlott neve, mint olyan személyé, aki személyes adatainak átadásával maga is közreműködött a bűncselekményben, így értelemszerűen őt is értesíteni szükséges arról, hogy egy felelősségrevonás esetén mit mondjon. Az elsőfokú bíróság azt is rögzítette, hogy később a kitalált fedőtörténet több vádlott tanúkénti meghallgatása, majd később gyanúsított ki hallgatása során újra és újra ismétlődik. A másodfokú bíróság is azt a következtetést vonta le e bizonyítékokból, hogy a bűncselekményben bűnsegédként közreműködő vádlottak is tisztában voltak azzal, hogy mire vállalkoztak. Az elsőfokú bíróság indokolása e helyen azzal egészítendő ki, hogy a bűnsegédek egybehangzó védekezése egyértelmű bizonyítéka annak, miszerint magatartásuk jogellenességével tisztában voltak, hiszen más terheltek értesítették őket arról, hogy mit kell mondaniuk és ez ellen ők nem tiltakoztak, hanem kihallgatásuk során az előre egyeztetetteknek megfelelő nyilatkozatot tették. Ezt a magatartásukat pedig – a többi bizonyíték tükrében és ismeretében – kizárólag akként lehet értékelni, hogy büntetőjogi felelősségükkel tisztában voltak és az elől menekülve tették meg a számukra kitalált célirányos nyilatkozatot.

[92] Ugyancsak a vádlottak tudattartalmára vonatkozik és büntetőjogi felelősségüket alapozza meg teljes mértékben az elsőfokú bíróságnak az időközben elhunyt Terhelt9 IX. r. vádlott vallomásának értékelése is. A törvényszék az ítélete 480-481. oldalain részletesen foglalkozik a IX. r. vádlott vallomásával, aki őszinte, feltáró vallomást tett, amelynek lényege szerint az ügy I. r. vádlottja kérte meg arra, hogy szervezzen be olyan embereket, akiknek a nevére be tudják nyújtani a támogatásokat, mert vannak olyan területek, amelyekre senki nem nyújtott be támogatási igényt az előző esztendőben. Nem elhanyagolható körülmény, hogy Terhelt9 a beismerő vallomásában Terhelt78 LXXVIII. r. vádlottat jelölte meg olyan személyként, mint akit kimondottan ő maga szervezett be. További adalék, hogy Terhelt78 LXXVIII. r. vádlott - bár vallomást nem tett az eljárás során – a terhére rótt bűncselekmény elkövetését nem vitatta, azt beismerte. Az imént feltüntetett két példa alapján látható egyfelől, hogyan történt a bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottak bevonása, másfelől, hogy a védekezésükkel ellentétben mindannyian tisztában voltak vele, hogy adataik megadásával bűncselekmény elkövetéséhez nyújtanak szándékosan segítséget.

[93] Az elsőfokú bíróság az ítéletének 481-482. oldalain további két bűnsegédi magatartást tanúsító vádlott tekintetében állapította meg, hogy közreműködésük során tisztában voltak magatartásuk jogellenességével. Így Terhelt79 LXXIX. r. és terhelt80 LXXX. r. vádlottakról állapította meg, hogy a legszemélyesebb adataikat és bankszámlakivonatukat úgy adták meg a vádlott társuknak, hogy minimálisan belenyugodtak abba, hogy valamilyen visszaélésre használják fel azokat.

[94] Szintén a bűnsegédként felelőségre vont vádlottak tudattartalmára vonatkozó indokolás szerepel az elsőfokú bíróság ítéletének 499. oldalán, ahol a törvényszék azoknak a tanúkat jelölte meg, akiknek a vallomását felolvasással tette a bizonyítási eljárás anyagává és amelyek kivétel nélkül azt támasztották alá, hogy a vádbeli időszakban – a 2012-2013. években – a jogosulatlanul igényelt területalapú támogatásokkal azonos blokkban lévő igénylők voltak, ugyanakkor a vádlottak közül senkit nem ismertek, mert az adott területen a terheltek gazdálkodást nem folytattak.

[95] Semmiképpen sem hagyható figyelmen kívül e vádlottak tudattartalmának vizsgálata során tanú24 egykori országgyűlési képviselő és földművelésügyi államtitkár - agrárügyekben szakértelemmel rendelkező - tanú vallomása, valamint a hozzá eljuttatott névtelen levél tartalma. Az elsőfokú bíróság mind a tanú vallomását, mind pedig a névtelen levél tartalmát aprólékos részletességgel a bizonyítási eljárás anyagává tette és arról az ítéletének 500-502. oldalain számot adott. A névtelen levél – azon túlmenően, hogy annak minden szava a büntetőeljárás során más bizonyítékok alapján tényszerűen igaznak bizonyult, bebizonyosodott – pontosan leírta a bűncselekmény elkövetésének metodikáját, technikai részleteit, amely ugyancsak arra bizonyíték, hogy az abban résztvevő bűnsegédek is tisztában voltak az eljárás jogtalanságával.

[96] A korábban már említett jogszerűen földhasználó személyek vallomásain túlmenően más tanúkat is meghallgatott az elsőfokú bíróság, akik közül kiemelés érdemel az elsőfokú ítéletben az 506-507. oldalakon részletezett tanú15 tanúvallomása. A tanú a Vas megyei sértett2 osztályvezetőjeként az általuk végzett belső ellenőrzés eredményeiről számolt be, amelyből azt emelte ki az elsőfokú bíróság, hogy 23 olyan vállalkozást találtak, akik ugyan Vas megyei székhelyű cégek vagy magánszemélyek voltak, de nem Vas megyei területre igényeltek területalapú támogatást. A jelen eljárásban érintett vádlottak közül az adott

megyében Terhelt96 XCVI. r. és Terhelt100 C. r. vádlottak voltak ilyen személyek. A tanú arról is beszámolt, hogy ezt követően célirányosan nyomon követték, figyelték az igénylés változásait és azt állapították meg, hogy az igénylés folyamatosan csökkent, mígnem azokat teljes egészében visszavonták. Az elsőfokú bíróság a tanú vallomása alapján azt is helyesen állapította meg, hogy a kérelmek módosítására mindig olyan időpontban került sor, amikor az még nem vont maga után szankciót, továbbá a tanú vallomásából az is kiderült, hogy az érintett ügyfelek nagy valószínűséggel a szervezeten belülről kaptak értesítést, mert a visszavonásokra minden esetben az informatikai rendszer által generált adategyeztető levelek kiküldése előtt került sor. Mindezen körülményekből a vádlottak bűnös tudattartalma, ennek eredményeként bűnfelelősségük megállapíthatósága következik.

[97] Az elsőfokú bíróság ítéletének a vádlottak tudattartalmára vonatkozó fenti ténymegállapításaival és az egyébként a törvényszék által adott szűkszavú, ugyanakkor a lényegét tartalmazó indokolás rendszerezésével, valamint a fentiek szerinti kiegészítésével az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett – osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját –, hogy a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezése nem indokolt, mert a fenti kiegészítésekkel és rendszerezéssel az elsőfokú bíróságnak a vádlottak marasztalásához vezető gondolati, logikai okfolyamata az ítéletből maradéktalanul megismerhető. A fentieken túlmenően az elsőfokú bíróság ítélete döntően megalapozott volt, azonban az – néhány vádlott személyi körülményei tekintetében – pontosításra, kiegészítésre szorult, így ebből a szempontból az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan volt a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja értelmében. Ezt a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján kiküszöbölte az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és nem utolsósorban a másodfokú nyilvános ülésen elhangzottak alapján.

[98] A vádlottak személyi körülményeit illetően a másodfokú bíróság az elsőbírói ítéletet az alábbiak szerint pontosítja, egészíti ki:

Terhelt27 XXVII. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének 109. oldalán a terhelt korábbi büntetéseinél a 2) számon feltüntetett Monori Járásbíróság helyesen a 2017. év július hó 13. napján kelt ítéletével marasztalta el elsőfokon. (Az elsőfokú bíróság a fenti ítélet megjelölésekor egyfelől június hónapot tüntetett fel, másrészt az elítélés napját nem jelölte meg.) A fenti pontosítást a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósági iratok között 436. sorszám alatt fellelhető előzményi bírósági határozat alapján rögzítette.

Terhelt34 XXXIV. r. vádlott személyi körülményei között rögzíti az ítéltábla, hogy a terhelt tulajdonában álló kamionpark bővült, jelenleg már 12 kamionnal rendelkezik. A vádlott elvált, élettársi kapcsolatban él, egy kiskorú gyermekéről és részben unokája eltartásáról gondoskodik.

Terhelt56 LVI. r. vádlott jelenleg a munkáltató2 alkalmazásában áll, kiemelt partnerként gépkezelő, melyből havi 150.000 forint tiszta jövedelemre tesz szert. Férjezett, 10 éves gyermeke eltartásáról a saját háztartásában gondoskodik.

Terhelt59 LIX. r. vádlott személyi körülményeivel kapcsolatban azt rögzíti az ítéltábla, hogy a vádlott házasságot kötött Terhelt61 LXI. r. terhelttel.

Terhelt60 LX. r. vádlott személyi körülményei között szükséges megjegyezni, hogy egy kiskorú gyermeke van.

Terhelt61 LXI. r. vádlott a fentebb írtak szerint házasságot kötött az LIX. r. vádlottal. Jelenleg a munkáltató3 nevű cégnél dolgozik, minimálbéren van bejelentve, havonta bruttó 111.000 forint a jövedelme.

Terhelt101 CXI. r. vádlott munkahelye a világjárvány alatt megszűnt, jelenleg alkalmi munkákból él, ebből havonta minegy 80-110.000 forint jövedelemre tesz szert.

[99] A fenti kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás immár teljesen megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság – a korábban tett indokolásbeli kiegészítésekkel és rendszerezéssel – alapvetően helyes tényállást állapított meg és ebből okszerű következtetést vont a vádlottak bűnösségére. A törvényszék a bizonyítékokat egyesével számba vette, értékelte, azokat egymással összevetve foglalt állást a vádlottak bűnösségét illetően és a másodfokú bíróság által tett kiegészítésekkel megalapozottan állapította meg, hogy a terhelték elkövettek a terhükre rótt bűncselekményüket. A mérlegeléssel megállapított tényállás rögzítése során az összes értékelhető bizonyítékkal részletekbe menő alapossggal foglalkozott, azokat nem pusztán felsorolta, hanem az ítélet különböző részeiben értékelte, még annak ellenére is, hogy az több helyen kiegészítésre szorult. Nem tévedett sem az oksági kapcsolatok megállapítása, sem pedig a bűnösségre vont következtetéseinek kialakítása során.

[100] Részletesebben szükséges foglalkozni Terhelt118 CXVIII. r. vádlottnak a terhére rótt bűncselekmény elkövetésében betöltött szerepével és védekezésével, mert a vádlott védője a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezésre tett írásbeli észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és védencc felmentését szorgalmazta. A kizárólag a VI/1., VI/2. és VI/4. tényállási pontokban érintett Terhelt118 CXVIII. r. vádlott védője az ítélet megalapozatlanságára hivatkozva másodlagosan indítványozta a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését. A másodfokú bíróság a védői aggályokat nem osztotta, mert az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, az irányadó tényállást a bizonyítékok alátámasztották. A törvényszék az ítélete 549-558. oldalain részletesen számba vette és mérlegelte, majd ennek megfelelően indokolta a vádlott cselekvőségére vonatkozó ténymegállapításait. Egyesével megvizsgálta, majd összességében is értékelte a Terhelt118 CXVIII. r. vádlottra vonatkozó bizonyítékokat és ennek alapján mérlegeléssel állapította meg a reá vonatkozó tényállást. Ebből kiemelendő, hogy az elsőfokú bíróság a VI. tényállási pontban érintett másik két vádlott vallomásaival szemben alapvetően Terhelt118 terhelt vallomását fogadta el, amelyet a terheltektől független objektív bizonyítékok is alátámasztottak. A törvényszék az ítéletében helyesen vezette le az általa lefolytatott széleskörű bizonyítás alapján, hogy az eljárás tárgyát képező forgó-kotrógép a valóságban soha nem létezett, azt le sem gyártották. A bíróság széleskörű bizonyítást folytatott arra is, hogy a cég100 gazdasági társaságnak a valóságban egy másik vádlott volt a tulajdonosa. E körben egyértelmű nyilatkozatot tett tanú173, aki szintén úgy tudta, hogy a cégtulajdonos a valóságban nem Terhelt118 volt. Ugyanakkor helyesen hivatkozott a védő az észrevételében arra, hogy eltérés mutatkozik a történeti tényállás és az indokolás között. Az elsőfokú bíróság az ítélete 363. oldalán VI/2. tényállási pont vonatkozásában azt rögzítette, hogy a kotrógépre vonatkozó valótlán tartalmú számlát Terhelt118 CXVIII. r. vádlott állította ki. Ezzel szemben az ítélet 553. oldalán a törvényszék

azt rögzítette, hogy elfogadta szakértő3 igazságügyi írásszakértő véleményét, amely szerint a cég100 nevében a 15.11.2012. dátummal ellátott és a cég3 felé a Caterpillar forgó-kotrógép adásvételéről készült számlán lévő Terhelt118 aláírás nem a név viselőjétől származik. Ezt a számlát a cég105 felé is benyújtották, amelyen szintén nem azonosította szakértő a vádlott aláírását.

[101] A Btk. 345. §-a értelmében a hamis magánokirat felhasználását az követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál. A törvényi tényállásból megállapítható, hogy a bűncselekményt nem a hamis vagy hamisított magánokirat elkészítője, kiállítója, szerkesztője követi el, hanem az, aki – tudván az okirat hamis vagy hamisított voltáról – azt felhasználja. Jelen ügyben a vádlottak közötti kapcsolat és az egyes terhelt cselekvősege teljes mértékben bizonyított volt, így az sem vonható kétségbe, hogy Terhelt118 CXVIII. r. vádlott a szerződéskötés körülményeivel, ennél fogva a tényekkel teljesen tisztában volt és ezek ismeretében adta nevét és működött közre a bűncselekmény elkövetésében. Ebből a szempontból tulajdonképpen lényegtelen körülmény, hogy a költségvetési csalás elkövetéséhez felhasznált okiratot ténylegesen ki hamisította, vagy másként fogalmazva, nincs érdemi jelentősége annak, hogy az okirat tényleges meghamisítását nem Terhelt118 CXVIII. r. vádlott követte el.

[102] A történeti tényállásból azonban mégis szükséges ezt a mozzanatot kirekeszteni, éppen az igazságügyi írásszakértő véleményére tekintettel. Ezért a másodfokú bíróság a VI/2. pontban rögzített történeti tényállásból (elsőfokú ítélet 363. oldal 2. bekezdés) kirekeszti azt mondatrészt, hogy Terhelt118 CXVIII. r. vádlott által kiállított számla valótlan tartalmú volt. E megállapítás helyett azt rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a cég100 nevében kiállított számla valótlan tartalmú volt, amelyről a körülményekre figyelemmel Terhelt118 CXVIII. r. vádlottnak is tudomása volt. A vádlottak magatartása a költségvetés megkárosítására irányult, e cselekményben valamennyi részlet és tény ismeretében részt vett Terhelt118 CXVIII. r. vádlott is, ezért büntetőjogi felelőssége az elsőfokú bíróság által megállapítottak szerint fennáll.

[103] Helyesen hivatkozott arra is a védelem, hogy a törvényszék az ítéletének a rendelkező részében a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában megfogalmazott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetében állapította meg Terhelt118 CXVIII. r. vádlott felelősségét. Ugyanakkor az ítélet indokolásában (elsőfokú ítélet 561. oldal) már a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettként jelölte meg a terhelt által megvalósított cselekményt.

[104] Jelen esetben mind a kihirdetett rendelkező rész, mind pedig a részletesen megindokolt ítélet rendelkező része a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában írt és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetében marasztalta el Terhelt118 CXVIII. r. vádlottat, tehát az ítélet rendelkező része és annak indokolása között feszül ellentét, amely a vádlott terhére megállapított tényállások alapján egyértelműen tisztázható. A korábban említettek szerint Terhelt118 CXVIII. r. vádlott a VI/1., VI/2. és VI/4. tényállási pontokban érintett. E cselekményekkel a terhére rótt vagyoni hátrány mindösszesen 38,9 millió forint. A költségvetési csalás büntetnének minősített esetei – hasonlóan a vagyoni elleni bűncselekményekhez – a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány mértékéhez igazodik. A

lépcsőzetesen felépített és az okozott vagyoni hátrány mértékéhez képest arányosan emelkedő büntetési tételek pénzösszegben kifejezett értékhatárait a Btk. 459. § (6) bekezdése sorolja fel. E szerint az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány 5.000.001 és 50.000.000 forint között jelentős, 50.000.001 és 500.000.000 forint között különösen nagy. Az ítélet rendelkező részében feltüntetett minősítés [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés b) pont] ténylegesen megfelel a vádlott által tanúsított magatartásnak, hiszen az általa okozott vagyoni hátrány 5.000.001 és 50.000.000 forint közé esik, így az a Btk. értelmező rendelkezése szerint jelentős vagyoni hátrány és a bűncselekményt a vádlott üzletszerűen követte el, így tehát a rendelkező rész szerinti minősítés felel meg az anyagi jogi rendelkezéseknek, melyhez képest az ítélet indokolása elírást tartalmaz a bűncselekmény Btk. szerinti megjelölésénél, ami viszont nem tekinthető ellentmondásnak. A másodfokú bíróság ezért az ítélet indokolásában is a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában írt és a (4) bekezdés b) pontját hívja fel e vádlott cselekményének minősítésénél, kijavítva az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos megállapítását.

[105] Kiemelendő, hogy az üzletszerűség fogalmát ugyancsak a Btk. 459. §-a határozza meg a 28. pontban, amely szerint: üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres hasznosszerzésre törekszik. Terhelt118nak a korábban már többször feltüntetett három tényállási pontban rögzített magatartásai az üzletszerű elkövetés fogalmát maradéktalanul kimerítik, még annak ellenére is, hogy cselekményei – a törvényi egység folytán – egy rendbeli bűncselekménynek minősülnek. Ezt az ítéltábla a későbbiekben Terhelt113 CXIII. r. vádlott cselekményének jogi minősítése során részletesen kifejti. Ezért tehát az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolása helyesbítendő a cselekmények jogi minősítése körében az ítélet 561. oldalának 3. bekezdésében a szerint, hogy – a rendelkező részben foglaltakkal egyezően – azt szükséges feltüntetni, hogy Terhelt118 CXVIII. r. vádlott a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettét követte el, mint bűnsegéd. A büntetési tételkeretet illetően – nem szem elől tévesztve a halmazati büntetés kiszabásra vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket sem – változás nem történt Terhelt118 tekintetében. Az elsőfokú bíróság az általa kiszabott szabadságvesztés mértékét a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjának felhívásával elvileg törvényesen állapította meg, azonban azt a másodfokú bíróság megváltoztatta, amelynek indokait a büntetések kiszabására vonatkozó ítéleti indokolásának részében fogja kifejteni.

[106] A Fővárosi Törvényszék a helyesen megállapított történeti tényállások alapján nagyobb részt helyesen minősítette a többi vádlott terhére megállapított bűncselekményeket is. A jelen eljárásban érintett 36 vádlott közül mindössze Terhelt113 CXIII. r. vádlott cselekményének jogi minősítését illetően tévedett az elsőfokú bíróság. A I/10., II/17., II/20., II/21., V/15., V/21. és V/22. tényállási pontokban érintett vádlott összesen 96.874.439 forint vagyoni hátrányt okozott, illetve okozására törekedett az által, hogy 50.156.961 forintra (I/10., II/17., II/20., II/21) befejezett, míg 46.717.478 forintra (V/15., V/21., V/22.) kísérleti szakban maradt a cselekménye, egységesen azonban az egész magatartása befejezettként értékelendő. A korábban már felhívott értelmező rendelkezés szerint [Btk. 459. § 31. pont (6) bekezdés d) pont] az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány különösen nagy 50.000.001 és 500.000.000 forint között. Megállapítható, hogy Terhelt113 magatartása ehhez az értékhatárhoz igazodik, így befejezettként értékelendő cselekménye súlyosabban, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint minősül, tekintettel arra, hogy magatartására a Btk. 459. § 28. pontjában megfogalmazott üzletszerűség valamennyi tényállási eleme maradéktalanul illeszkedik.

[107] Az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott 2012. évi C. törvény rendelkezései szerint az üzletszerű elkövetés a különös részi tényállásokban vagy alaptényállási elemként, vagy minősítő körülményként jelenik meg. Az üzletszerűség fogalmi meghatározásából – fő szabály szerint – az következne, hogy az üzletszerűség megállapításához bűnhalmazatra, azaz több, tehát legalább két önállóan értékelhető és értékelendő bűncselekmény elkövetésére van szükség, mert az üzletszerűség fogalma többesszámban kívánja meg a bűncselekmények elkövetését. A jelenleg hatályos Btk. rendelkezései szerint a költségvetési csalás büntette törvényi egység, ami azt jelenti, hogy az elkövetési időre a költségvetés bármely részét károsító, adóbevallási időszaktól függetlenül megvalósított cselekmény minden esetben egy rendbeli bűncselekmény. Ez látszólag olyan helyzetet teremt, hogy a költségvetési csalás üzletszerűen nem követhető el. Ugyanakkor a Btk. 396. §-a többször is minősítő körülményként jelöli meg az üzletszerű elkövetést. A Kúria 37. számú Büntető Kollégiumi véleménye ugyan a folytatólágosság egységére vonatkoztatva foglalkozik az üzletszerűség problémájával, azonban az mégis irányadó a jelen ügy és minden törvényi egységként értékelendő bűncselekmény szempontjából is az üzletszerűség vonatkozásában. A vélemény c.) pontja értelmében, ha a törvényi tényállás szerinti elkövetési magatartás folyamatos jellegű, akkor természetes egységbe olvad a törvényi tényállást kimerítő – fizikai értelemben vett – több cselekmény. Ilyenkor az üzletszerű elkövetés minősítő körülményének fennállása sem változtat az elkövetési magatartás folyamatossága miatt létrejött egységen. Ebből a szempontból a másodfokú bíróság nem látott különbséget a folytatólágos egység és a klasszikus törvényi egység között, hiszen tulajdonképpen a folytatólágos egységet is a törvényalkotó teremtette meg. Az üzletszerűség megállapíthatósága szempontjából a bűncselekmény-egység jellege különbséget nem eredményezhet, ezért a törvényi egységként szabályozott költségvetési csalás büntette is elkövethető üzletszerűen, különös tekintettel arra, hogy a törvényi egységet képező egyes részcsselekmények már önmagukban is mind bűncselekményt valósítanak meg.

[108] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen sorolta fel a vádlottak javára szóló enyhítő és a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket. Ezek több helyen azért szorulnak mégis kiegészítésre, pontosításra, mert számos bűnösségi körülmény csupán általánosságban említett és általános jelleggel értékelt. Nem mellőzhető ezen körülményeknek az individualizált, személyre szabott értékelése, hogy az ítéletben ne sérüljön az egyes vádlottak büntetése közötti belső arányosságra vonatkozó követelmény.

[109] Az egyes vádlottakra vonatkozó büntetés kiszabási körülmények kiegészítését, pontosítását megelőzően a másodfokú bíróság azokra a körülményekre mutat rá, amelyek a jelen ügy bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottai vonatkozásában általánosságban és egységesen – kivétel nélkül – érvényesek és megállapíthatóak. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy csaknem valamennyiük esetében enyhítő körülmény a bűncselekmény kísérleti szakban maradása. Azonban a törvényi egységen belül a vádlottak cselekvősege, egészen pontosan az egyes részcsselekmények rendbelisége jelentős különbözőséget mutat. Sok vádlott esetében ténylegesen egyszeri alkalomról, egy bűncselekményről van szó, míg másoknál a részcsselekmények száma több esetben meghaladja a kettőt, míg szélsőséges esetekben, akár hat-hét részcsselekmény elkövetéséről is beszélhetünk. Nem szem előtt tévesztve azt, hogy a törvényi egység folytán valamennyi bűncselekmény – az önálló jogi értékelést nem kapó részcsselekmények konkrét számára tekintet nélkül – egy bűncselekménynek minősül, mégis értékelni szükséges a bűncselekményi egységet megvalósító részcsselekmények számát, mert az egyértelműen utal a bűnösség fokára és nem

utolsósorban az elkövető elszántaságára is. Az elsőfokú bíróság által helyesen rögzített tényállási pontok alapján egyértelműen megállapítható, hogy míg a vádlottak egy jelentős része a törvényi egységet képező bűncselekményt valóban egyszeri alkalommal, egy mozzanatú cselekménnyel hajtotta végre, addig mások többször merítették ki a tényállást és magatartásukat ismételten, visszatérő jelleggel követték el, azt több éven keresztül folytatták. Mindezek alapján könnyen belátható, hogy a vádlottak tevőlegességének fentiek szerinti megkülönböztetése mindenképpen meg kell hogy jelenjen a kiszabott büntetés különbözőségében is.

[110] Továbbra is a kísérleti szakban rekedt cselekmények büntetés kiszabási szempontból történő értékelésénél maradva, osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség átiratában megjelenített azon álláspontot, miszerint a bűncselekmények kísérleti szakban rekedése kisebb nyomatékkal értékelendő az enyhítő körülmények között, mert a vádlottak magatartása úgynevezett befejezett kísérlet volt. Ez azt jelenti, hogy a terheltek közreműködése az általuk alapított gazdasági társaságok cégadatainak, illetve – magánszemélyek névleges igénylése esetén – személyes adatok, bankszámlakivonatok átadásával, a regisztrációs lapok kitöltésével, az ügyfélkapu-adatok átadásával befejeződött, ami azt jelenti, hogy a vádlottak a maguk részéről mindent megtettek a bűncselekmény befejezettsége érdekében, így a költségvetést ért vagyoni hátrány rajtuk kívül álló okból, a bűncselekmény lelepleződése folytán maradt el, alig pár nappal a támogatások kifizetési határidejét megelőzően.

[111] Az ítéltábla megítélése szerint azonban árnyaltabb a kép annyiban, hogy több esetben a bűncselekmények kísérleti szakban maradása nem kizárólag a nyomozás megindulása miatt történt, hanem azért, mert az igénylést a vádlottak – különböző információik alapján - visszavonták. Ennél is lényegesebb körülmény az, hogy a kísérleti szakban rekedt cselekmények esetében nem a bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottak határozták meg a vagyoni hátrány összegét. E vádlottak kétségtelenül megvalósították a költségvetési csalás büntettét, mert az adataikat – legalább eshetőlegesen szándékkal – azért adták át más vádlottaknak, hogy azok ily módon jogosulatlanul igényeljék a nevükben állami támogatást. Nem mellékes körülmény az sem, hogy a vádlottak anyagi haszonszerzés reményében cselekedtek, ugyanakkor ráhatásuk sem volt arra, hogy a nevükben és az adataik felhasználásával milyen mértékű támogatást igényeltek egyes társaik, ezáltal milyen vagyoni hátrány okozásában vagy arra irányuló kísérletben lettek részesek. Természetesen a bűnsegédi magatartás járulékos jellegéből adódóan a ténylegesen bekövetkezett vagy kísérlet esetén okozni kívánt vagyoni hátrányhoz igazodik a bűnsegédek büntetőjogi felelőssége is, azonban a büntetés kiszabása körében az ítéltábla álláspontja szerint mindenképpen a vádlottak javára kellett értékelni azt a körülményt – és a büntetések mértéke között ez alapján is különböztetni kellett -, hogy az egyes vádlottak ténylegesen milyen mértékű vagyoni hátrány okozásához járultak hozzá.

[112] Helyesen hivatkozott továbbá a fellebbviteli főügyészség a Kúria 56.BKv. számú határozatában kifejtettekre, amely szerint a büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva kell értékelni, és a határozatban megindokolni.

[113] A büntetés kiszabásra vonatkozó iménti általános megállapításokon túlmenően az ítéltábla a következőkben az egyes vádlottak vonatkozásában fejti ki a büntetés kiszabásra vonatkozó álláspontját.

[114] Terhelt22 XXII. r. vádlott esetében az ítéltábla megalapozottnak találta az ügyésztség súlyosításért bejelentett fellebbezését, azonban így sem tartotta indokoltnak a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását. Az enyhítő körülmények között a vádlott esetében megjelöli a néhány bekezdéssel korábban leírtakat, mely szerint a jogosulatlanul igényelt támogatás összege nem a vádlotton múlt. Súlyosító körülményként értékelte a másodfokú bíróság, hogy a vádlott törvényi egységet képező cselekménye két – önállóan is bűncselekményként minősülő – rész-cselekményből állt. A súlyosító körülmények között az ítéltábla nem a vádlott büntetett előéletét értékelte, hanem azt, hogy a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekményét az ellene már folyamatban lévő másik büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Az elsőfokú bíróság az ítélete 108. oldalán ismertette a vádlott bűnügyi előéletét, amelyből kiderül, hogy terhelt22t elsőfokon a Budai Központi Kerületi Bíróság ítélte el a 2013. év május hó 15. napján kihirdetett ítéletével, amely határozat a Fővárosi Törvényszék döntésével emelkedett jogerőre a 2014. év szeptember hó 16. napján. A vádlott a jelen ítélettel elbírált bűncselekményét, illetve annak két rész-cselekményét az irányadó történeti tényállás szerint a 2013. év május hó 14. napján valósította meg, vagyis egy nappal azt megelőzően, hogy vele szemben a másik büntetőügyében elsőfokon ítélet született volna. Mindebből az következik, hogy Terhelt22 a bűncselekmény elkövetésekor még büntetlen előéletű volt, így a terhére súlyosító körülményként az előbbiek szerint azt kell rögzíteni, hogy az újabb bűncselekményét a vele szemben már folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el, amely már csak azért is nyomatékos súlyosító körülmény, mert azt mutatja, hogy a vádlottat a másik büntetőeljárás ténye sem tartotta vissza az újabb deliktum elkövetésétől. A módosult bűnösségi körülményekre, elsősorban a súlyosító körülmények nagyobb számára és jelentősebb nyomatékára figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést akként súlyosította, hogy a bűnösségének nagyobb mértékéhez igazítva a pénzbüntetés napi tételeinek számát 500 napra emelte, ugyanakkor az egy napi tétel összegét 1.000 forintra mérsékelte, mert messzemenően figyelemmel volt a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaira. Így összességében az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetést 500.000 forintra súlyosította, mert az ítéltábla álláspontja szerint ez az összegű pénzbüntetés alkalmas a büntetési célok eléréséhez.

[115] Terhelt25 XXV. r. vádlott tekintetében az ellentétes irányú fellebbezések közül az ítéltábla az ügyész súlyosítást célzó fellebbezését találta alaposnak. E vádlott tekintetében azt állapította meg a másodfokú bíróság, hogy nála elsősorban valóban az enyhítő körülmények dominálnak, azonban az elsőfokú bíróság által az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott pénzbüntetés mértéke ugyancsak nem alkalmas a büntetési célok elérésére. Mindenképpen különböztetni kellett a pénzbüntetés mértékében egyfelől a súlyosabb megítélés alá eső magatartást tanúsító Terhelt22 XXII. r. és Terhelt25 között, másfelől ennek ellenére indokolt volt súlyosítani a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést, mert a törvényszék által meghatározott napi tételek száma nem állt arányban a cselekmény során tanúsított magatartásával, bűnösségével. Ezért a másodfokú bíróság a XXV. r. vádlott bűnösségéhez igazítva a pénzbüntetés napi tételeinek számát megduplázva 300 napra emelte, ugyanakkor a terhelt vagyoni és jövedelmi viszonyaihoz mérten eltúlzottnak ítélte a törvényszék által 1.500 forintban meghatározott napi tétel összegét, ezért azt 1.000 forintra mérsékelte. Összességében tehát Terhelt25 XXV. r. vádlott pénzbüntetésének teljes összegét 300.000 forintra súlyosította.

[116] Terhelt26 XXVI. r. vádlott büntetésének súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést az ítéltábla megalapozottnak találta, azonban esetében sem értékelte úgy, hogy a büntetési

célok eléréséhez végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása szükséges. Az enyhítő és súlyosító körülményeket – a korábbi kiegészítésekkel – helyesen sorolta fel az elsőfokú bíróság, e tekintetben csak az emelendő ki, hogy Terhelt26 is egy cselekményben vett részt. Messzemenően értékelte a törvényszék a bűnsegédi magatartást, a kísérleti szakban maradási, ezért az ítéltábla álláspontja szerint is megalapozottan döntött, amikor az enyhítő körülmények jelentős számára és súlyára tekintettel a vádlottal szemben pénzbüntetést szabott ki. Kiemelendő, hogy a cselekmények elkövetése óta – minden terhelt esetében – csaknem tíz év telt el, amely olyan mértékű időmúlás e vádlottak tekintetében, hogy feltétlenül indokolt volt a Btk. enyhítő szakaszának felhívása. Mindezek ellenére azonban eltúlzottan enyhe mértékben állapította meg a Fővárosi Törvényszék a XXVI. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést, ezért a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségéhez igazítva a napi tételke számát 300 napra emelte, míg az egy napi tétel összegét 1.000 forintra mérsékelte, így a terhelt pénzbüntetését 300.000 forintra súlyosította.

[117] Terhelt27 XXVII. r. vádlott védőjének az enyhítést célzó fellebbezését alaposnak találta a másodfokú bíróság. A törvényszék három bűncselekményben állapította meg a terhelt bűnösségét, amiért őt halmazati büntetésül 6 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre, továbbá összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától. Az elsőfokú bíróság a vádlott javára szóló enyhítő és súlyosító körülményeket lényegében helyesen ismerte fel és a halmazati büntetesként kiszabott szabadságvesztés mértéke tetтарыныос és megfelelően egyéniesített is. Az ítéltábla elsősorban a jelentős időmúlásra tekintettel, a szabadságvesztés tartamának érintetlenül hagyása mellett, a próbaidő mértékét 2 évre enyhítette. Ennek indokát abban jelöli meg, hogy a vádlottnak a bűncselekményben játszott szerepe és nem utolsósorban az elkövetés és az elbírálas között bekövetkezett tetemes időmúlásra tekintettel rendkívül hosszú ideig állt – önhibáján kívül – büntetőeljárás hatálya alatt, ezért indokolt volt a szabadságvesztés próbaidejének mérséklése. Ugyanez igaz a vele szemben kiszabott pénzbüntetés mértékére is, amelyet elsősorban a vagyoni, jövedelmi viszonyai indokolnak. Az ítéltábla a bűnösséget kifejező napi tételek számán nem változtatott, de az egy napi tételnek megfelelő összeget 1.000 forintra mérsékelte, így a terhelt27-el kiszabott pénzbüntetés összegét 100.000 forintra enyhítette.

[118] Terhelt33 XXXIII. r. vádlott büntetésének súlyosítását célzó ügyészi fellebbezéssel is egyetértett az ítéltábla, azonban a felfüggesztett szabadságvesztés alkalmazására tett indítvánnyal már nem. Terhelt33 cselekménye kísérleti szakban maradt, csakúgy, mint a bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottak többségének cselekménye. Ő is azon terheltek közé tartozik, aki mindössze egy bűncselekmény kísérletében vett részt és büntetlen előéletű. Indokoltan alkalmazott ezért a törvényszék a vádlottal szemben pénzbüntetést, de annak mértéke eltúlzottan enyhe. A törvényszék a vádlott vagyoni, jövedelmi viszonyai és életkörülményeire figyelemmel helyesen állapította meg 2.500 forintban a pénzbüntetés egy napi tételének összegét, viszont a bűnösséget kifejező napi tételek számát eltúlzottan enyhe mértékben állapította meg, amikor azt 150 napban határozta meg. A másodfokú bíróság a vádlott bűnösségéhez igazítva a napi tételek számát 300 napi tételre emelte, ennél fogva a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 750.000 forintra súlyosította.

[119] Terhelt34 XXXIV. r. vádlott tekintetében is eredményes az ügyész súlyosítást célzó fellebbezése. A vádlott a jelen eljárásban elbírált bűncselekményét a vele szemben korábban jogerősen kiszabott és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt valószínűsította meg, ezért helyesen érvelt az ügyész, amikor arra hivatkozott, hogy a Btk. 86.

§ (1) bekezdés c) pontja alapján a terhelttel szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést kiszabni nem lehet. Az elsőfokú bíróság észelve ezt a körülményt az egy mozzanatú, kísérleti cselekményt, bűnsegédként megvalósító vádlottat pénzbüntetésre ítélte, amelynek összegét értelemszerűen jóval magasabb mértékben állapította meg, mint a többi vádlott esetében. Ilyen előzményeket követően az ügyészség indítványa arra irányult, hogy a másodfokú bíróság Terhelt34 XXXIV. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztést szabjon ki.

[120] Kétségtelen tény, hogy a terhelttel szemben kiszabható büntetések neme a szélsőségek között mozog, mert az vagy pénzbüntetés, vagy végrehajtandó szabadságvesztés lehet. Helyesen utalt rá a fellebbviteli főügyészség képviselője a nyilvános ülésen, hogy a vádlott az újabb bűncselekményét a vele szemben jogerősen kiszabott és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés tartama alatt követte el, amelynek két következménye van. Egyrészt a már említett felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásának törvényi kizártsága, másrészt, hogy elvileg a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását kötelező jelleggel el kell rendelnie a bíróságnak a Btk. 87. § b) pontja értelmében. Ez utóbbi rendelkezés azonban mégsem érvényesül Terhelt34 XXXIV. r. vádlottal szemben, mert a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban Bv.tv.) 29. § (1) bekezdése értelmében, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, az elévülés a próbaidő leteltének napjával kezdődik. Terhelt34 XXXIV. r. vádlott bűnügyi előéletére vonatkozó adatokból megállapítható (elsőfokú ítélet 110. oldalának utolsó bekezdése), hogy vele szemben a bíróság a 2011. év szeptember hó 9. napján jogerős ítéletével 1 év 2 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztést szabott ki. E szerint a próbaidő a 2014. év szeptember hó 8. napján telt le, tekintettel arra, hogy a próbaidő a határozat jogerőre emelkedésének napján kezdődik, és mert anyagi jogi határidőről van szó. A büntetés elévülése tehát a próbaidő leteltének napján kezdődött, amely a fentebb jelzett szerint a 2014. év szeptember hó 8. napján indult. A Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a szabadságvesztés végrehajthatósága 5 évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén 5 év. Eszerint Terhelt34 szabadságvesztése a 2019. év szeptember hó 8. napján elévült. Erre tekintettel már az elsőfokú bíróság nem jogerős ítélete kihirdetésének napján (2020. szeptember 21.) sem lehetett volna a korábbi büntetés végrehajtását elrendelni, még akkor sem, ha a törvényszék végrehajtandó szabadságvesztés büntetést alkalmazott volna. A másodfokú bíróság álláspontja szerint törvényesen, megalapozottan és nem utolsósorban méltányosan döntött az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben nem alkalmazott végrehajtandó szabadságvesztést. E terhelt esetében is igazak a legtöbb vádlottra vonatkozó megállapítások, így a részesi magatartás, illetve annak is az enyhébb formája, a bűncselekmény kísérleti szakban rekedése, végezetül az is, hogy egy cselekmény elkövetésében marginális szerepe volt Terhelt34nek. Összességében megállapítható, hogy Terhelt34 esetében túlnyomó többségben vannak a jelentős számú és súlyú enyhítő körülmények, mert a felsoroltakon túlmenően esetében is kiemelkedő szerepet játszik a rendkívül hosszú időmúlás, amelynek két szempontból is fontos szerepe van. Egyfelől, hogy a cselekményének súlyához képest rendkívül hosszú ideig és ezáltal lényegében indokolatlanul, de még inkább önhibáján kívül állt büntetőeljárás hatálya alatt. Másfelől ez a hosszú idő igazolta, hogy törvénytisztelő életmódot folytatott. Jelenleg is egy kiskorú gyermeke, továbbá egy unokája eltartásáról is gondoskodik. A vádlott jól prosperáló vállalkozást működtet, számos kamionja van, fuvarozást végez. Ennek megfelelő jövedelemmel rendelkezik. Ezért a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés súlyosítását találta indokoltnak és elsősorban a büntetett előéletére, valamint a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidő alatti elkövetésére figyelemmel a pénzbüntetése napi tételeinek számát a törvényben

meghatározott felső határhoz közelítve 500 napra, míg az egy napi tétel összegét – a vádlott jövedelméhez igazítva – 4.000 forintra emelte, így a vele szemben kiszabott pénzbüntetés teljes összegét 2.000.000 forintra súlyosította.

[121] Terhelt56 LVI. r. vádlott vonatkozásában is megalapozottnak találta a másodfokú bíróság a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést. A vádlott bűnösségéhez képest eltúlzottan enyhének ítélte az ítéltábla a törvényszék által 150 napban meghatározott napi tétele számát, ezért azt 300 napra emelte, ugyanakkor a terhelt vagyoni, jövedelmi viszonyai nem indokolták az 1.500 forintos napi összeget, így azt az ítéltábla 1.000 forintra mérsékelte. Így összességében a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 300.000 forintra súlyosította.

[122] Terhelt59 LIX. r. vádlott tekintetében is megalapozottnak találta a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést a másodfokú bíróság. Valamennyi vádlottra vonatkozó enyhítő körülmény az ő esetében is fennáll, ezért alapvetően helyesen döntött a törvényszék, amikor vele szemben pénzbüntetést szabott ki. A pénzbüntetés napi tételeinek száma azonban nem igazodik a cselekmény és az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességhez, ezért a másodfokú bíróság a napi tételek számát 300 napra emelte, míg a vádlott vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten alacsonyabb összegben, 1000 forintban állapította meg az egy napi tétel összegét. Így a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 300.000 forintra súlyosította.

[123] Terhelt60 LX. r. vádlott esetében – helyt adva az ügyész súlyosításért bejelentett fellebbezésének – a vele szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát szintén a vádlott bűnösségéhez és a cselekmény társadalomra veszélyességéhez igazítva emelte 300 napra az ítéltábla, azonban ezzel párhuzamosan a napi tétel összegét 1.000 forintra mérsékelte, így összességében a pénzbüntetést 300.000 forintra súlyosította.

[124] Hasonló indokok alapján súlyosította az ítéltábla Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., terhelt77 LXXVII. r., Terhelt78 LXXVIII. r., Terhelt79 LXXIX. r. és terhelt80 LXXX. r. vádlott pénzbüntetését.

[125] Terhelt91 XCI. r. vádlottat érintően a bűnösségi körülmények több ponton is jelentősen eltértek az eddig taglalt terheltektől. A vádlott az általa bűnsegédként megvalósított költségvetési csalást befejezett bűncselekményként követte el, magatartása két rész-cselekményből tevődött össze és e két rész-cselekmény közül a nagyobb vagyoni hátrányt okozó befejezett volt. Ez a mozzanat indokolja egyébként, hogy a terhelt egész magatartása egységesen befejezetteként értékelendő. Természetesen az enyhítő körülmények Terhelt91 XCI. r. vádlott esetében is megállapíthatóak, azonban a felsorolt különbségek megalapozták a büntetés súlyosítását. Osztva tehát a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját az ítéltábla a vádlott büntetését – a vele szemben kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett – 6 hónap szabadságvesztésre súlyosította, figyelemmel a Btk. 396. § (3) bekezdésében meghatározott büntetési tételkeretre, és a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjában írtakra. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön fokozatban állapította meg. Az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésében írtak alapján felfüggesztette, akként, hogy a próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdésében meghatározott

keretek között állapította meg. A felfüggesztett szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett az ítéltábla arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott szabadságvesztésre tekintettel szükségessé vált rendelkezést hozni arról is, hogy amennyiben a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg – és a szabadságvesztést vele szemben végrehajtják – a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[126] Terhelt96 XCVI. r. vádlott törvényi egységet alkotó magatartása két részcselekményből állt és a törvényben meghatározott értékhatáron belül a középső tartományban szerepel. Személyi körülményeiről és vagyoni viszonyairól az eljárás során nem nyilatkozott, azonban cselekvősege némileg jelentősebb, mint számos vádlott társáé, ezért alapvetően indokoltnak tartotta az ítéltábla is a vele szemben kiszabott büntetés súlyosítását. A pénzbüntetés napi tételeinek számát ezért – a bűnösségéhez igazodóan – 400 napra emelte a másodfokú bíróság, míg az egy napi tétel összegét 1.000 forintra mérsékelte, így összességében Terhelt96 vádlott pénzbüntetését 400.000 forintra súlyosította.

[127] A Terhelt97 XCVII. r. vádlottal szemben kiszabott 160 napi tétel pénzbüntetés az ítéltábla álláspontja szerint nem fejezi ki a vádlott bűnösségét, ezért azt 210 napra emelte a másodfokú bíróság, miközben a kis jövedelmű és két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodó, valamint 12 millió forint lakáshitelt törlesztő vádlott pénzbüntetésében az egy napi tétel összegét érintetlenül hagyta, így a vele szemben kiszabott pénzbüntetést összességében 210.000 forintra súlyosította.

[128] Terhelt98 XCVIII. r. vádlott bűnössége annyiban tér el számos vádlott társától, hogy a törvényi egységbe tartozó cselekménye két részcselekményből tevődött össze és mindkét részcselekmény befejezett volt. Ezek a körülmények indokolták az ügyészség által szorgalmazott súlyosítást, ezért a másodfokú bíróság a bűnösséget kifejező napi tételek számát 500 napra emelte, miközben az egy napi tétel összegén nem változtatott, így a vádlott pénzbüntetését 1 millió forintra súlyosította.

[129] Terhelt100 C. r. vádlott esetében is megalapozottnak találta az ítéltábla a súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezést. Esetében azt szükséges kiemelni a büntetés kiszabása körében, hogy a cselekményegységbe tartozó magatartásai két részcselekményből tevődtek össze, amelyek közül a nagyobb vagyoni hátrányt okozó befejezett magatartás volt, ezért az egész cselekmény értelemszerűen befejezettként értékelendő. A felsoroltak és a vádlottak közötti belső arányosság követelményei megalapozták a büntetés súlyosítását. Osztva tehát a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját az ítéltábla a vádlott büntetését – a vele szemben kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett – 6 hónap szabadságvesztésre súlyosította, figyelemmel a Btk. 396. § (3) bekezdésében meghatározott büntetési tételkeretre, és a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjában írtakra. Az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésében írtak alapján felfüggesztette, akként, hogy a próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön fokozatban állapította meg. A felfüggesztett szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett az ítéltábla arról is, hogy a

vádolt a szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Tekintettel arra, hogy szabadságvesztésről nem rendelkezett az elsőfokú bíróság, ezért szükségessé vált megállapítani, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése és a szabadságvesztés végrehajtása esetén a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[130] Terhelt101 CI. r. vádlott esetében is alaposnak találta a másodfokú bíróság az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését az enyhítést célzó védelmi jogorvoslati indítvánnyal szemben. A vádlott cselekménye két rész-cselekményből állt és befejezett volt, emellett megvalósította a pénzmosás büntettét is. A terhére megállapított költségvetési csalás és a pénzmosás büntette egyaránt 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés. Így a halmazati szabályokra is figyelemmel a Terhelt101 vádlottal szemben kiszabható szabadságvesztés tartama 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés lehet. Az elsőfokú bíróság által halmazati büntetésül kiszabott 240 napi tétel pénzbüntetés egyáltalán nem fejezi ki a vádlott és az általa elkövetett bűncselekmények társadalomra veszélyességét és nem alkalmas sem az általános, sem pedig az egyéni bűnmegelőzési célok érvényre juttatására. Különösen nem alkalmas a belső arányosság követelményeinek való megfelelésre, ezért tehát az ítéltábla indokoltnak tartotta a vádlott büntetésének súlyosítását. Osztvá tehát a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját az ítéltábla a terhelt büntetését – a vele szemben kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett – 8 hónap szabadságvesztésre súlyosította, figyelemmel a Btk. 396. § (3) bekezdésében, a Btk. 399. § (3) bekezdésében, valamint a Btk. 81. § (3) bekezdésében meghatározott büntetési tételkeretre, és a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjában írtakra. Az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésében írtak alapján felfüggesztette, akként, hogy a próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön fokozatban állapította meg. A felfüggesztett szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett az ítéltábla arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben, szabadságvesztést nem, ezért szükségessé vált rendelkezést hozni arról is, hogy amennyiben a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, és a szabadságvesztést vele szemben végrehajtják, ekkor a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[131] Terhelt103 CIII. r. vádlott esetében is megalapozottnak találta a másodfokú bíróság a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést, mert az elsőfokú bíróság által kiszabott 150 napi tétel pénzbüntetés nem igazodik a terhelt által elkövetett cselekmény tárgyi súlyához és a belső arányosság követelményeinek sem felel meg. Ezért a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát az ítéltábla 300 napra emelte, miközben a pénzbüntetés egynapi tételének összegét 1.000 forintra mérsékelte, amelynek indoka abban található, hogy a vádlott személyi és vagyoni körülményeiről információ már az elsőfokú bíróságnak sem állt rendelkezésére, azonban a terhelt egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik a saját háztartásában. Ekként az ítéltábla a pénzbüntetést 300.000 forintra súlyosította.

[132] Terhelt105 CV. r. vádlott tekintetében az ellentétes irányú fellebbezések közül a súlyosításért bejelentett ügyészi fellebbezést találta alaposnak az ítéltábla. Az egy cselekményes, bűnsegédi magatartást tanúsító és kísérletet megvalósító vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott 150 napi tétel pénzbüntetés nem alkalmas a büntetési célok elérésére, ezért a bűnösséget kifejező napi tételek számát – a többi vádlott büntetéséhez arányosan igazítva – súlyosítani volt szükséges. Az ítéltábla a pénzbüntetés napi tételeinek számát megduplázva azt 300 napra emelte, miközben az egy napi tétel összegét nem érintette, így a vádlott pénzbüntetését 300.000 forintra súlyosította.

[133] Terhelt109 CIX. r. vádlott a legtöbb társától eltérően két cselekmény elkövetésében is részt vett, amelyek közül az egyik – a nagyobb vagyoni hátrányt okozó – befejezett volt, míg a másik kísérleti szakban rekedt, azonban az egységes megítélésre tekintettel az egész magatartását befejezettként értékelte már az elsőfokú bíróság is. Ehhez képest a vele szemben kiszabott 150 napi tétel pénzbüntetés súlytalan és nem alkalmas a büntetési célok elérésére. Ezért a másodfokú bíróság egyetértett a súlyosítást szorgalmazó ügyészi indítvánnyal, amelynek következtében Terhelt109 büntetését - a vele szemben kiszabott pénzbüntetés meghagyása mellett – 6 hónap szabadságvesztésre súlyosította, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdéseiben írtak alapján, mert úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön fokozatban állapította meg. A felfüggesztett szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett az ítéltábla arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett szabadságvesztés kiszabásáról, ezért szükséges volt arról is határozni, hogy amennyiben a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg – és a szabadságvesztést vele szemben végrehajtják – a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[134] Terhelt110 CX. r. vádlott tekintetében ugyan megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság – a többi vádlotthoz képest –, hogy a terhelt bűnsegédként elkövetett cselekménye befejezett volt és számos vádlottétól eltérően az által megvalósított bűncselekmény minősítése is súlyosabb, tekintettel arra, hogy magatartására az üzletszerűség valamennyi törvényi tényállási eleme pontosan illeszkedett. A vádlott cselekménye három, önmagában is bűncselekményeket megvalósító rész-cselekményből tevődött össze (I/8., II/15., V/13. tényállási pontok). A rész-cselekményekből kettő befejezett volt, míg egy kísérleti szakban rekedt, az egész cselekmény az 5 és 50 millió forintos értékhatár között maradt, ezért a vádlott törvényi egységet képező bűncselekménye az elsőfokú bíróság helyes álláspontja szerint befejezettként értékelendő. A vádlott cselekményében az üzletszerűség, mint minősítő körülmény egyértelműen a nagyobb társadalomra veszélyességet mutatja, mert míg a bűnsegédi magatartást megvalósító terheltek legnagyobb része mindössze egy cselekmény (rész-cselekmény) elkövetésében vett részt, addig Terhelt110 CX. r. vádlott három rész-cselekményt követett el, amelyeken az üzletszerűség jegyei kétségtelenül felismerhetők. Ezért helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés szabott ki, azonban a másodfokú bíróság – egyetértve az ügyészi átiratban foglaltakkal – a szabadságvesztés tartamát enyhének találta, ezért azt 1 év 2 hónapra súlyosította akként, hogy sem a próbaidő tartamán, sem pedig a pénzbüntetés összegén nem változtatott. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a hosszabb tartamú, de végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés szolgálja megfelelően

Terhelt110 CX. r. vádlott esetében a törvényben megfogalmazott büntetési célokat és megfelelően egyéniesített is. Kétségtelen tény, hogy a vádlott az általa a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány egy kis részét megtérítette, amely az ő esetében jelentős enyhítő körülménynek számít, azonban a kártérítése nem volt teljeskörű, amely megállapítás még abban az esetben is igaz, hogy a bűncselekménnyel szerzett támogatás legnagyobb része ténylegesen nem hozzá került. Ezért tehát az ítéltábla a büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést találta alaposnak, és a fentebb kifejtettek szerint változtatta meg Terhelt110 CX. r. vádlott büntetését.

[135] Terhelt111 CXI. r. vádlott tekintetében ugyancsak a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést találta alaposnak az ítéltábla. A vádlott bűnsegédként elkövetett magatartása szintén befejezett volt, a törvényi egységet képező bűncselekménye két részselekményből állt. Ezen körülményekhez képest a vádlottal szemben az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott összesen 460.000 forint pénzbüntetés indokolatlanul enyhe volt számos olyan vádlott pénzbüntetéséhez képest, akik szintén bűnsegédi magatartást tanúsítottak, azonban cselekményük egyrészt kísérleti szakban rekedt, másrészt bűncselekményük mindössze egy mozzanatú volt. A belső arányosság követelményének megfelelően az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy Terhelt111 CXI. r. vádlott esetében a szabadságvesztés büntetés az a szankció, amely tetтарыos és megfelelően egyéniesített, továbbá amely megfelel az ítéleti belső arányosság követelményeinek, és nem utolsósorban természetesen szolgálja a generál-és speciál preventív büntetési célokat is. Ezért a másodfokú bíróság Terhelt111 CXI. r. vádlott büntetését a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjának felhívásával 6 hónap szabadságvesztésre súlyosította. Ugyanakkor a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette és a próbaidő tartamát a fenti törvényhely (2) bekezdésében rögzített keretek között 2 évben állapította meg. Az ítéltábla a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtönben határozta meg. Rendelkezett továbbá a másodfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztésből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. E rendelkezés jogi alapját a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjában megfogalmazottak teremtik meg. A szabadságvesztés alkalmazása mellett ugyanakkor a másodfokú bíróság némileg eltúlzottnak találta a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést, pontosabban a pénzbüntetés egy napi tételének összegét, tekintettel arra, hogy a vádlott vagyoni viszonyairól, életviteléről, jövedelméről pontos adatok nem állnak rendelkezésre, mindössze annyit tudott megállapítani a törvényszék, hogy jelenleg is tanuló. Ehhez képest eltúlzottnak találta a másodfokú bíróság a 2.000 napi összegű pénzbüntetést, így annak összegét 1.000 forintra mérséklete, amelynek eredményeként a pénzbüntetés teljes összegét 230.000 forintra enyhítette. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság csak pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben, de szabadságvesztésről nem rendelkezett, ezért szükségessé vált rendelkezni arról is, hogy amennyiben a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg – és a szabadságvesztést vele szemben végrehajtják – a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[136] Terhelt112 CXII. r. vádlott helyzete annyiban különbözik a legtöbb vádlott társától, hogy az által bűnsegédként végrehajtott cselekmény befejezett volt, továbbá három részselekményt valósított meg és a törvényi egységként meghatározott magatartása is alapvetően súlyosabban minősül, mert terhére az üzletszerűség is megállapítható volt. A Fővárosi Törvényszék által a fenti körülmények között kiszabott büntetés alapvetően

tettarányos és indokolt, mert helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottak döntő többségéhez képest Terhelt112 esetében a bűncselekmény is súlyosabban minősül, az enyhítő körülmények is kisebb számban értékelhetőek, ezért valóban szükséges a súlyosabb büntetés alkalmazása. Indokolt volt a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása, de annak mértékével nem értett egyet a másodfokú bíróság, ezért a szabadságvesztés tartamát 1 év 2 hónapra súlyosította, miközben a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést és a próbaidő tartamát érintetlenül hagyta. A másodfokú bíróság meggyőződése szerint a kismértékben emelt tartamú szabadságvesztés megfelelően tükrözi a vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyát, illetve a terhelt személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokát. A szabadságvesztés mértékének megállapítása során a másodfokú bíróság felhívta a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontját.

[137] Terhelt113 CXIII. r. vádlott cselekménye valamennyi vádlott társától eltérően a legsúlyosabban minősül, ahogy azt az ítéltábla a jelen ítélet indokolásának [106] bekezdésében részletesen kifejtette. Eszerint a vádlott a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét valósította meg bűnsegédként és üzletszerűen. E bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés. Az elsőfokú bíróság –az általa alapvetően tévesen és ezáltal enyhébben minősülő bűncselekmény megállapítására tekintettel – 6 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett, börtönbüntetésre és 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. A másodfokú bíróság eltérő minősítésének eredményeként a vádlott által elkövetett bűncselekmény büntetési tétele immár öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés. E büntetési tételkerethez képest volt szükség a bűnösségi körülmények pontosítására, kiegészítésére és nem utolsósorban újraértékelésére. Ennek során a korábbiakhoz képest nem enyhít a kísérlet tekintettel arra, hogy a közel 100 milliós vagyoni hátrány kicsivel nagyobb része befejezett volt, így az egész cselekmény – azonos büntetési tételkeretben maradván és azonos minősítés mellett – egységesen befejezett magatartásként értékelendő. Azonban mégsem hagyható figyelmen kívül, hogy a fent megjelölt vagyoni hátrány okozását célzó magatartás az összeg fele részét illetően kísérleti szakban rekedt. Míg a bűnsegédi magatartás alapvetően enyhít, addig az üzletszerű elkövetés a magasabb fokú társadalomra veszélyességet fejezi ki. Súlyosító körülményként természetesen nem értékelhető, hiszen ez által minősül súlyosabban a bűncselekmény. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés – sem a szabadságvesztés mértéke, sem a próbaidő tartama – nem alkalmas a büntetési célok elérésére, ezért a másodfokú bíróság Terhelt113 CXIII. r. vádlott szabadságvesztését 2 évre súlyosította a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának felhívásával, míg a próbaidő tartamát 4 évre súlyosította a Btk. 85. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a szabadságvesztés büntetés, valamint próbaidő alkalmas az egyéni és általános társadalmi megelőzés érvényre juttatásához, míg a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést az ítéltábla érintetlenül hagyta.

[138] Terhelt116 CXVI. r. vádlott az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette, a határozat ellen kizárólag az ügyész jelentett be fellebbezést a büntetés súlyosítása érdekében, amelyet a másodfokú bíróság megalapozottnak talált. Nem vitatható, hogy az egy mozzanatú, kísérleti szakban maradt bűncselekményt bűnsegédként valósította meg a büntetlen előéletű vádlott, ezért alapvetően indokoltan döntött a törvényszék, amikor az enyhítő szakasz felhívásával, pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben. Azonban éppen az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott pénzbüntetés meglehetősen enyhe a cselekmény valóságos tárgyi súlyához képest, ezért a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét kifejező napi tételek számát tettarányosan 300 napra súlyosította, miközben az egynapi tétel összegét nem érintette, így

össességében a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 450.000 forintra súlyosította. Az ítéltábla meggyőződése szerint a fenti összegű pénzbüntetés szükséges a vádlott és mindenki más visszatartásához, hogy a jövőben ne kövessenek el bűncselekményeket.

[139] Terhelt117 CXVII. r. vádlott vonatkozásában a két mozzanatból álló cselekmény befejezett volt. Nem vitatható, hogy a bűnsegédként történő elkövetés és a jelentős időmúlás mindenképpen enyhítő körülmény, amelyeket helyesen ismert fel az elsőfokú bíróság, azonban a vádlottal szemben az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott összesen 400.000 forint pénzbüntetés súlytalan és egyáltalán nem fejezi ki a terhelt bűnösségét. A súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést alaposnak találva a Fővárosi Ítéltábla a vádlott büntetését – még mindig az enyhítő szakasz alkalmazásával és annak keretei között maradva – 6 hónap szabadságvesztésre súlyosította, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdéseiben írtak alapján, mert úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében börtön fokozatban állapította meg. A felfüggesztett szabadságvesztés elrendelése esetére rendelkezett az ítéltábla arról is, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság csak pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben, de szabadságvesztésről nem rendelkezett, ezért határozni kellett arról is, hogy amennyiben a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg – és a szabadságvesztést vele szemben végrehajtják – a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata irányadó. E rendelkezés alapját a Btk. 51. § (2) bekezdésében írtak teremtik meg.

[140] Terhelt118 CXVIII. r. vádlott terhére megállapított költségvetési csalás már eleve súlyosabban minősül, figyelemmel arra, hogy azt az üzletszerűség felminősíti, így e terhére rótt cselekmény büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés. Emellett az elsőfokú bíróság hamis magánokirat felhasználásának vétségében is megállapította terhelt büntetőjogi felelősségét. E cselekmény büntetési tétele egy évig terjedő szabadságvesztés, így a Terhelt118nal szemben kiszabható szabadságvesztés tételkerete – figyelemmel a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre – két évtől kilenc évig terjedő szabadságvesztés. A törvényszék helyesen járt el, amikor végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést alkalmazott a vádlottal szemben, azonban a büntetés tartamának meghatározása során nem értékelte kellő súllyal azt, hogy a vádlott bűnsegédként végrehajtott cselekménye befejezett volt, valamint, hogy a törvényi egységet képező magatartása három részcselekményből áll, amelyek egyenként is önálló deliktumnak minősülnek. E kiegészítésekkel a halmazati büntetésként kiszabott 8 hónap szabadságvesztés nem alkalmas a büntetési célok eléréséhez, ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés tartamát – továbbra is a Btk. enyhítő szakaszának keretei között maradva – 1 év 2 hónapra súlyosította, miközben a szabadságvesztés próbaidejének tartamát és a pénzbüntetést érintetlenül hagyta. Az ítéltábla jogi álláspontja szerint ez a büntetés az, amely megfelelően egyéniesített, tettarányos, továbbá megfelelő visszatartó erővel bír.

[141] Miként azt az elsőfokú bíróság tényszerűen és helyesen állapította meg a vádlottak alapvetően két csoportra oszthatók voltak. Egyfelől voltak olyan terhelték, akik a költségvetést károsító bűncselekményt saját személyükben, saját adataikat megadva követték el, míg mások kifejezetten a bűncselekmény elkövetése céljából gazdasági társaságot alapítottak vagy már meglévő, de ténylegesen nem működő gazdasági társaságot vettek át, írtak a saját nevükre, hogy a cég nevében jussanak jogosulatlanul az uniós forrásból

származó támogatáshoz. Ez utóbbi vádlottakat az elsőfokú bíróság a Btk. 54. § a) pontjának felhívásával eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától. A törvényszék rendelkezése alapvetően helyes, hiszen az imént megjelölt jogszabályi hely kimondja, hogy a foglalkozástól eltiltás alkalmazásában foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője. Azonban nem megfelelő törvényi helyet hívott fel az elsőfokú bíróság, mert az idézett rendelkezés a foglalkozástól eltiltás értelmező rendelkezése. Ezért a másodfokú bíróság azzal egészíti ki az elsőbírói indokolást, hogy Terhelt20 XX. r., Terhelt22 XXII. r., Terhelt25 XXV. r., Terhelt26 XXVI. r. és Terhelt27 XXVII. r. vádlottak tekintetében felhívja a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontját, valamint a Btk. 53. § (1) és (2) bekezdésében írtakat is.

[142] A végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt Terhelt91 XCI. r., terhelt99 XCIX. r., Terhelt100 C. r., Terhelt101 CI. r., Terhelt108 CVIII. r., Terhelt109 CIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt111 CXI. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r., Terhelt115 CXV. r., Terhelt117 CXVII. r. és Terhelt118 CXVIII. r. vádlottak esetében a bíróság vizsgálta az előzetes mentesítésben részesítés lehetőségét. Ennek több oka is volt. Egyfelől a törvény kötelező rendelkezése értelmében a bíróságnak ezt hivatalból kell vizsgálnia, másrészt Terhelt108 CVIII., Terhelt110 CX., valamint Terhelt115 CXV. r. vádlott védője indítványozta is a terheltek előzetes mentesítésben részesítését.

[143] A Btk. 102. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. A törvény megszövegezéséből kitűnik, hogy előzetes mentesítésre csak szabadságvesztés felfüggesztésének esetén kerülhet sor, továbbá ez nem kötelezettsége a bíróságnak, az mindössze lehetőség, végezetül pedig az is szükséges, hogy az elkövető az előzetes mentesítésre érdemes legyen.

[144] Az Alkotmánybíróság 8/2015.(IV.17.) AB határozatának 1. pontja értelmében a 2012. évi C. törvény (Btk.) 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és arról az ítéletben rendelkezzen.

[145] Az előzetes mentesítésben részesítés kiemelkedő vizsgálati szempontja az érdemesség, amelynek fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó nem határozta meg az anyagi jogi rendelkezések között. Kizárólag a jogszabály indokolása ad némi iránymutatást, azonban a fogalom valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki. Az ítélkezési gyakorlatra visszatekintve megállapítható, hogy az előzetes mentesítés intézménye rendkívüli jellegű. Az ezzel kapcsolatos érdemesség megítélésénél mind az elbírálás alatt álló cselekmény tárgyi súlyának és a bűnösség fokának, mind pedig az elköveti személyiségének, társadalomra veszélyessége fokának és az eddig életvezetésének is jelentősége van. Az előzetes mentesítésben részesítést megalapozhatják az olyan körülmények is, amelyeket a bíróság a büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként vagy pedig olyan tényezőként értékelt, amely a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indokoltta tette (BJD.8779., BH.1984. évi 480. számon közzétett eseti döntés). Ugyancsak az ítélkezési gyakorlat alakította ki azokat a szempontokat, amelyeket a bíróság figyelembe vesz az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélése során. Ilyen körülményként kerülhet értékelése az elkövető személyisége, életvitele és a bűncselekmény jellege. Az

elkövetés körülményeit és annak indító okát összevetve kell értékelni, amely szempontból jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és nem utolsósorban a cselekmény jellegének is. Védői érvelésre reagálva jegyzi meg az ítéltábla, hogy önmagában az a körülmény, amely szerint a terhelt jelenleg erkölcsi bizonyítványhoz kötött munkakörben dolgozik, egymagában véve még nem alapozza meg az előzetes mentesítésben részesítését. Mindezen vizsgálati szempontok alapján az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető vádlottak egyike sem érdemes a bíróság általi előzetes mentesítésre. Sem a vádlottak által elkövetett deliktum jellege, sem a terhelték személyisége, életvitelük, sem pedig a bűncselekmény tárgyi súlya és az elkövetés konkrét körülményei nem indokolják egyikük esetében sem, hogy a törvényben kötelezően meghatározott idő eltelte előtt őket a bíróság előzetes mentesítésben részesítse.

[146] Terhelt59 LIX. r. és Terhelt61 LXI. r. vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés megfizetésére az ítéltábla három hónap részletfizetést engedélyezett a 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban Bv.tv.) 42. § (1) és (3) bekezdései alapján, mert valószínűsítették, hogy a pénzbüntetés azonnali vagy egyösszegben való megfizetése maguknak, vagy tartásra szoruló hozzátartozóiknak a büntetés célján túlmenő jelentős anyagi nehézséget okozna, és megalapozottan feltehető, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben fizetési kötelezettségének pontosan eleget fog tenni.

[147] Terhelt20 XX. r., Terhelt59 LIX. r., Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., terhelt77 LXXVII. és Terhelt78 LXXVIII. r. vádlottak és védőik a velük szemben megállapított bűnügyi költség ellen jelentettek be fellebbezést, mert annak mértékét eltúlzottnak ítélték meg. Az e tárgyában benyújtott fellebbezések közös jellemzője az volt, hogy a vádlottak a bűncselekmény elkövetésében – több súlyosabb megítélés alá eső elkövető mellett – lényegében marginális szerepet töltöttek be, cselekvőségük megítéléséhez és elbírálásához nem volt szükség olyan sok tárgyalási napra, mint amennyit a törvényszék tartott, azonban a védőknek mégis jelen kellett lenni, amely költségek indokolatlanul terhelték a vádlottakat. A másodfokú bíróság nem osztotta a védői érveléseket, mert e vádlottak közül Terhelt20 XX. r. vádlott több cselekményben is érintett volt, ezért az ő vonatkozásában a több tárgyalási napon történő jelenlét indokolt volt. Szintén indokolt volt a többi vádlott esetében is, hiszen egy cselekményegységet képező deliktum rész-cselekményeit valószínűsítették meg, ahol minden rész-cselekményben több elkövető játszott szerepet, így a szóban forgó vádlottak védőinek valamennyi érintett terheltre vonatkozó bizonyítási eljárás során szükségszerűen jelen kellett lenniük, mert a többi vádlott társ nyilatkozata bármikor érinthette az ő védencük szerepét is. Ezért tehát tényyszerűen nem jelenthető ki, hogy a védőknek a hosszú eljárásban való jelenléte indokolatlan volt, illetve, hogy ez okból a terhelték vonatkozásában felmerült bűnügyi költség is indokolatlanul nagy lett volna. Ilyen körülmények között a Fővárosi Ítéltábla a bűnügyi költségekre bejelentett fellebbezéseket nem találta megalapozottnak.

[148] Ugyanakkor e vádlottak figyelmét felhívja a Be. 863. § (1) bekezdésében írtakra, amely szerint az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének különös méltánylást érdemlő okból történő mérséklésére vagy elengedésére irányuló kérelmet az államot illető bűnügyi költség megfizetésére kötelezett védője a fizetésre kötelezett képviselője vagy hozzátartozója nyújthatja be. A kérelmet a fent megjelölt törvényhely (3) bekezdése értelmében az elsőfokon eljáró bíróságnál kell benyújtani.

[149] Egyebekben nem volt törvényes ok a perorvoslattel érintett Terhelt20 XX. r., Terhelt75 LXXV. r., Terhelt108 CVIII. r., terhelt99 XCIX. r. és Terhelt115a CXV. r. vádlottak tekintetében az elsőfokú bírósághoz képest eltérő döntés meghozatalára. E vádlottak cselekményeinek minősítésével, a velük szemben kiszabott jogkövetkezményekkel és járulékos rendelkezésekkel a másodfokú bíróság mindenben egyetértett, ezért utóbbi két vádlott esetében nem látta indokát végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásának sem.

[150] A Fővárosi Ítéltábla az eddig kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt22 XXII. r., Terhelt25 XXV. r., Terhelt26 XXVI. r., Terhelt27 XXVII. r., Terhelt33 XXXIII. r., Terhelt34 XXXIV. r., Terhelt56 LVI. r., Terhelt59 LIX. r., Terhelt60 LX. r., Terhelt61 LXI. r., Terhelt73 LXXIII. r., terhelt77 LXXVII. r., Terhelt78 LXXVIII. r., Terhelt79 LXXIX. r., terhelt80 LXXX. r., Terhelt91 XCI. r., Terhelt96 XCVI. r., Terhelt97 XCVII. r., Terhelt98 XCVIII. r., Terhelt100 C. r., Terhelt101 Cl. r., Terhelt103 CIII. r., Terhelt105 CV. r., Terhelt109 CIX. r., Terhelt110 CX. r., Terhelt111 CXI. r., Terhelt112 CXII. r., Terhelt113 CXIII. r., Terhelt116 CXVI. r., Terhelt117 CXVII. r. és Terhelt118 CXVIII. r. vádlottak tekintetében a Be. 606. § (1) bekezdése értelmében megváltoztatta.

[151] Az ítélet törvényes rendelkezéseit egyebekben e vádlottak, továbbá Terhelt20 XX. r., Terhelt75 LXXV. r., terhelt99 XCIX. r., Terhelt108 CVIII. r. és Terhelt115a CXV. r. vádlottak tekintetében a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

[152] Az ítéltábla megállapította a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget és annak viseléséről úgy rendelkezett, hogy megfizetésére legnagyobb részt a vádlottakat kötelezte a Be. 613. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 574. § (1) és (2) bekezdéseiben írt rendelkezésekre is.

[153] Az elsőfokú bíróság ítéletének enyhítése folytán Terhelt27 XXVII. r., valamint a helybenhagyással érintett terhelt99 XCIX. r. vádlottak tekintetében megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli a Be. 613. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel.

Budapest, 2022. év január hó 19. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.752/2015/895. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.210/2021/97. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt20 XX. rendű, Terhelt22 XXII. rendű, Terhelt25 XXV. rendű, Terhelt26 XXVI. rendű, Terhelt27 XXVII. rendű, Terhelt33 XXXIII. rendű, Terhelt34 XXXIV. rendű, Terhelt56 LVI. rendű, Terhelt59 LIX. rendű, Terhelt60 LX. rendű, Terhelt61 LXI. rendű, Terhelt73 LXXIII. rendű, Terhelt75 LXXV. rendű, terhelt77 LXXVII. rendű, Terhelt78 LXXVIII. rendű, Terhelt79 LXXIX. rendű, terhelt80 LXXX. rendű, Terhelt91 XCI., Terhelt96 XCVI. rendű, Terhelt97

XCVII. rendű, Terhelt98 XCVIII. rendű, terhelt99 XCIX. rendű, Terhelt100 C. rendű, Terhelt101 Cl. rendű, Terhelt103 CIII. rendű, Terhelt105 CV. rendű, Terhelt108 CVIII. rendű, Terhelt109 CIX. rendű, Terhelt110 CX. rendű, Terhelt111 CXI. rendű, Terhelt112 CXII. rendű, Terhelt113 CXIII. rendű, Terhelt115a CXV. rendű, Terhelt116 CXVI. rendű, Terhelt117 CXVII. rendű és Terhelt118 CXVIII. rendű vádlottak vonatkozásában a 2022. év január hó 19. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2021. év január hó 19. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke